

3. ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

3. ULUSLARARASI ERCİYES

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

9 MAYIS 2020
KAYSERİ, Türkiye

Editör: Prof. Dr. Mustafa TALAS

ISPEC Yayınevi-2020

ÖZET KİTABI

**3. ULUSLARARASI
ERCİYES
BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR
KONGRESİ
9 MAYIS 2020
KAYSERİ, Türkiye**

ÖZET KİTABI

EDİTÖR: Prof. Dr. Mustafa TALAS

**Bu kitabın tüm hakları ISPEC Yayınevine aittir.
Kitapta bulunan çalışmaların yasal ve etik sorumluluğu
yazarlara aittir.*

**YAYIN TARİHİ: 22.05.2020
ISBN: 978-605-7811-91-2**

3. ULUSLARARASI ERCİYES
BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ
9 MAYIS 2020
KAYSERİ

Sosyal Bilimler- Fen Bilimleri- Matematik- Mühendislik -Astronomi ve Astrofizik
Sağlık ve Spor Bilimleri-
Güzel Sanatlar- Ziraat ve Veteriner Bilimleri

Kongre Başkanı

Prof. Dr. Mustafa TALAS
NIĞDE ÖMER HALİS DEMİR ÜNİVERSİTESİ

Düzenleme Kurulu Başkanı

Mustafa Latif EMEK
İKSAD Yönetim Kurulu Başkanı

Koordinatör

Ali SÖYLEMEZ
EJONS Koordinatör Editor

Düzenleme Kurulu

SELAMİ DURAN

Bircan TAŞKESER

İbrahim KAYA

Hesen SURXAYLI

Dr. Alper TUTÇU

Dr. Serkan GÜN

Atabek MAVLYANOV

Amenah MANAFI

Umsunay ZHUMASHEVA

KONGRE BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Dr. Alma T. AKAJANOVA

Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi

Dr. Alia R. MASALİMOVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Amanbay MOLDİBAEV

Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Akmaral S. SYRGAKBAYEVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Anatoliy LOGİNOV

Ukrayna Şevçenko Lugan Milli Üniversitesi

Dr.A.S. KIDIRŞAYEV

Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi

Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA

Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü

Dr. Bahit KULBAEVA

S.Baybeşev Aktobe Üniversitesi

Dr. Bakıt OSPANOVA

H.Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi

Dr. Bayram POLAT

Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA

K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge Üniversitesi

Dr. Bekir KOCADAŞ

Adıyaman Üniversitesi

Dr. Bilal ÇOBAN

Fırat Üniversitesi

Dr. B.K.ZAYADAN

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Botagul TURGUNBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Caner KARAVİT

Mimar Sinan Üniversitesi

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA

Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Dr. D.K.TÖLEGENOVA

Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi

Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA

Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Elvan YALÇINKAYA

Erciyes Üniversitesi

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Gulşat ŞUGAYEVA

Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi

Dr. G.I. ERNAZAROVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr.Hülya Bingöl

İnönü Üniversitesi

DR. İlkay ŞAHİN

Erciyes Üniversitesi

Dr. İsaevna URKİMBAEVA

Abılay Han Uluslararası İlişkiler Üniversitesi

DR. Kasım KARAMAN

Erciyes Üniversitesi

Dr. Kalemkas KALİBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Karligash BAYTANASOVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. K.A.TLEUBERGENOVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Kenjehan MEDEUBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Keles Nurmaşılı JAYLIBAY

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Kulaş MAMİROVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Mahabbat OSPANBAEVA

Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Maha Hamdan ALANAZİ

Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji Enstitüsü

Dr. Malik YILMAZ

Atatürk Üniversitesi

Dr. Mavlyanov ABDİGAPPAR

Kırgızistan Elaralık Üniversitesi

Dr. Maira ESİMBOLOVA

Kazakistan Narkhoz Üniversitesi

Dr. Maira MURZAHMEDOVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Metin KOPAR

Adıyaman Üniversitesi

Dr. Mihriban EMEK

Adıyaman Üniversitesi

Dr. Mustafa AKSOY

Marmara Üniversitesi

Dr. Mustafa METE

Gaziantep Üniversitesi

Dr. Mustafa TALAS

Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Mustafa ÜNAL

Erciyes Üniversitesi

Dr. Han Nadejda

E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi

Dr. Osman ERKMEN

Gaziantep Üniversitesi

Dr. Osman Kubilay GÜL

Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. P.S. PANKOV

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Rustem KOZBAGAROV

M. Tınışbayev Kazak Araç ve İletişim Akademisi

Dr. Sarash KONYRBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Salima N.KAİRJANOVA

Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi

Dr. Şara MAJITAYEVA

E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi

Dr. Vera ABRAMENKOVA

Rusya Aile ve Eğitim Çalışmaları Enstitüsü

Dr.Veyssel BOZKURT

İstanbul Üniversitesi

Dr. Yang ZİTONG

Wuhan Üniversitesi

Dr. Zeynullina AYMEN

S. Toraygırov Pavlodar Devlet Üniversitesi

Dr. Zharkyn BALTABAEVA

Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi

Dr. Zongxian FEN

Xi'an Jiatong Üniversitesi

Dr. Ahmet GÜMÜŞ

TKGM Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

Dr. Esra KIZILAY

Erciyes Üniversitesi

Dr. Nuriye KERTMEN

İskur Denim İşletmeleri Tic. ve San. A.Ş.

Dr. Mehmet KERTMEN

İskur Denim İşletmeleri Tic. ve San. A.Ş.

Dr. Ahmet FEYZİ

Atatürk Üniversitesi

KONGRE GÖRSELLERİ

Bu etkileşimler literatürde

- Ciddi (kullanma yada alternatif ilaç kullan),
- Orta (yakın takip altında kullan)
- Minör

Bu etkileşimlerin önceden bilinmesi sayesinde etkileşimler doz ayarlaması veya gerekirse ilacın değiştirilmesi sağlanarak advers etkilerin önüne geçilebilir.

DeneySEL Çalışmalar

DeneySEL Çalışmalar

Tablo 3. Sürünme karıştırma kaynağı proses parametreleri

Nemane	Takım	Takım Dönme Hızı (dev/dak)	Kaynak Hızı (mm/dak)	Pis Kaydırma (mm)
SKK-1	Helisel	400	630	0
SKK-2		630		
SKK-3		400		
SKK-4		630		
SKK-5		400		
SKK-6		630		

A screenshot of a video conference showing a grid of participants in small windows. The participants are labeled with names and roles, such as '1 Serkan Moderator', '1 Yavuz ASADOĞU L...', '1 Oğuz Çelik', '1 Ali melle deşerle', '1 Furkan Işık', '1 Dincer Sağlam', 'USER', and 'Barış Karaoğlu'.

DeneySEL Çalışmalar

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

- ✓ Çalışanlara en yüksek seviyede sağlıklı ortam sağlanmalıdır.
- ✓ Çalışma şartlarının olumsuz etkilerinden onları korumak.
- ✓ İş ve işçi arasında mümkün olan en iyi uyumu sağlamak.
- ✓ İş yerlerindeki riskleri tamamen ortadan kaldırarak zararları en aza indirmek.
- ✓ Olusabilecek maddi ve manevi zararları ortadan kaldırmak.
- ✓ Çalışma verimini arttırmak.

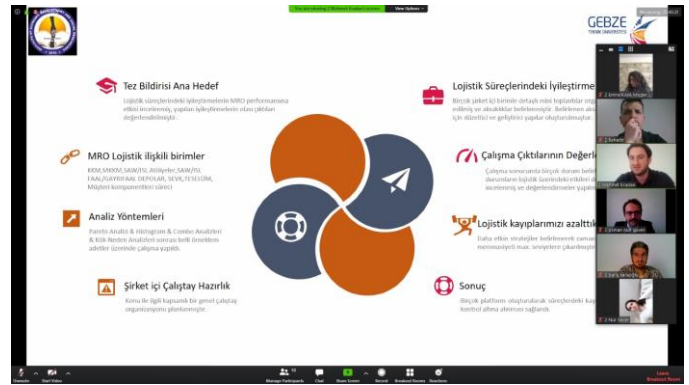
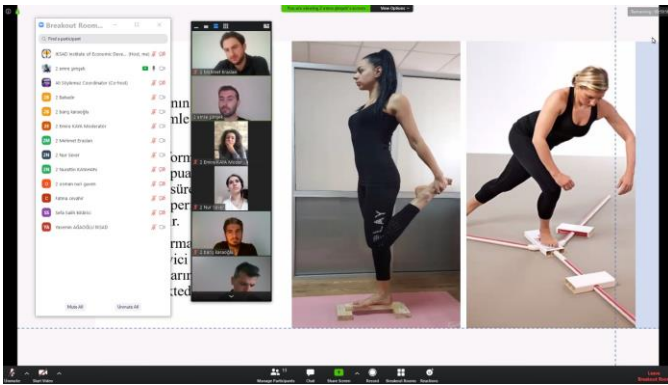
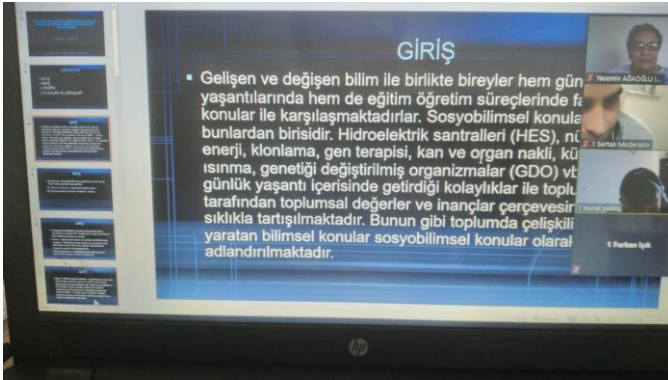
KAVRAMLAR VE TERİMLER

Kromatografi: Bir karışımda bulunan bileşenlerin, biri hareketli diğeri sabit iki faz arasında ayrılması ve saflaştırılması işlemidir. Ayırım; karışım içerisindeki maddelerin, hareketli ve sabit faza ilgilerine göre gerçekleşmektedir.

- Adsorbsiyon kromatografisi
- Partisyon kromatografisi
- İyon değişime kromatografisi
- Jel filtrasyon kromatografisi
- İyon çifti kromatografisi
- Afinite kromatografisi

KİRİŞ TEORİLERİ

- The Eringen's Nonlocal Elasticity Theory
- Strain Gradient Theory (SGT)
- Couple Stress Theory
- Modified Couple Stress Theory (MCST)

3. ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

9 Mayıs 2020 /KAYSERİ

KONGRE PROGRAMI

Online (Video Konferans ile) Sunum

ÖNEMLİ, DİKKATLE OKUYUNUZ LÜTFEN

□ Kongremizde Yazım Kurallarına uygun gönderilmiş ve bilim kurulundan geçen bildiriler için online (video konferans sistemi üzerinden) sunum imkanı sağlanmıştır.

□ Online sunum yapabilmek için

<https://us02web.zoom.us/j/88949984406?pwd=ME4wOC80Wjhod2p0UXJ6aitZekozUT09>

üzerinden giriş yapabilirsiniz

yada "Meeting ID or Personal Link Name" yerine ID numarasını
girerek oturuma katılabilirsiniz.

ID: 889 4998 4406

Şifre: 833051

- Zoom uygulaması ücretsizdir ve hesap oluşturmaya gerek yoktur.
 - Zoom uygulaması kaydolmadan kullanılabilir.
 - Uygulama tablet, telefon ve PC'lerde çalışıyor.
- Her oturumdaki sunucular, sunum saatinden 10 dk öncesinde oturuma Bağlanmış olmaları gerekmektedir.
- Tüm kongre katılımcıları canlı bağlanarak tüm oturumları dinleyebilir.
- Moderatör – oturumdaki sunum ve bilimsel tartışma (soru-cevap) kısmından sorumludur.

Dikkat Edilmesi Gerekenler - TEKNİK BİLGİLER

- Bilgisayarınızda mikrofon olduğuna ve çalıştığına emin olun.
 - Zoom'da ekran paylaşma özelliğine kullanabilmelisiniz.
- Katılım belgeleri kongre sonunda tarafınıza pdf olarak gönderilecektir
- Kongre programında yer ve saat değişikliği gibi talepler dikkate alınmayacaktır

09/05/2020 Cumartesi

Oturum: 1 Salon: 1 Saat:10.30-13.00	Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Sertan OZAN
Fatma Zehra SAĞLAM Nevcihan DURU	BULUT TABANLI SUNUCUSUZ BİR ETL ÇÖZÜMÜ “AWS GLUE”
Öğr. Gör. Ozan ÖZTÜRK Arş. Gör. Figen KÖKLÜ Öğr. Gör. Dilek CAN	UÇAK BAKIM ALANINDA KALİTE YÖNETİMİNİN ÖNEMİ
Öğr. Gör. Ozan ÖZTÜRK Arş. Gör. Figen KÖKLÜ Öğr. Gör. Dilek CAN	HAVACILIK SİSTEMİNDE KULLANILAN EĞİTİM HANGARLARININ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
Doç. Dr. Şefika KASMAN Dr. Öğr. Üyesi Sertan OZAN	AA 2024-T351 ALÜMİNYUM ALAŞIMININ SÜRTÜNME KARIŞTIRMA KAYNAĞI İLE BİRLEŞTİRİLMESİNDE PİM KAYDIRMASININ MEKANİK ÖZELLİKLER ÜZERİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ
Elif Melike DEDELEROĞLU Prof. Dr. Ali Fuat GÜNERİ	ÜRETİM SÜREÇLERİNDE DOĞAL DİL İŞLEME VE MAKİNE ÖĞRENİMİ
Habibe OFLAZ Doç. Dr. İbrahim Başak DAĞGÜLÜ	MİMARİ TASARIM ÖLÇÜTLERİNİN İRDELENMESİ
Arş. Gör. Furkan ISIK Dr. Öğr. üyesi Cagri MOLLAMAHMUTOGLU	SONLU FARKLAR YÖNTEMİYLE 2 YÖNDE FONKSİYONEL DERECELENDİRİLMİŞ MİKRO KİRİŞLERİN ANALİZİ
Gülşah ZERMAN KEPCEOĞLU Murat PEKTAŞ	TÜRKİYE’DE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİNDE SOSYOBİLİMSSEL KONULARDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN TEMATİK ANALİZİ

Oturum: 1 Salon: 2 Saat:10.30-13.00	Moderatör: Prof. Dr. Salih DOĞAN
Salih DOĞAN Sibel DOĞAN	SECOND RECORD OF FAVOGNATHUS BAFRANUS DOGAN (TROMBIDIFORMES: CRYPTOGNATHIDAE) (POSTER SUNUM)
Salih DOĞAN Sibel DOĞAN	PÜLÜMÜR VADİSİ’NDEN (TÜRKİYE) KAYDEDİLEN BAZI STIGMAEUS TÜRLERİNDE (ACARI: STIGMAEIDAE) GÖRÜLEN VARYASYONLAR ÜZERİNE
Doç. Dr. Behzat BALCI Dr. Öğr. Üyesi F. Elçin ERKURT	BİSFENOL-A’NIN MANYETİK KARBON İLE ADSORPSİYONU
Doç. Dr. Behzat BALCI Dr. Öğr. Üyesi F. Elçin ERKURT	FENOLÜN SULU ÇÖZELTİDEN MANYETİK KARBON İLE GİDERİMİ
Zeynep SARIOĞLU Metin BÜLBÜL	SIĞIR PANKREASINDAN LİPAZ ENZİMİ SAFLAŞTIRILMASI VE BU ENZİM AKTİVİTESİ ÜZERİNDE DOĞAL İNHİBİTÖRLERİN İNHİBİSYON ETKİLERİNİN İNCELENMESİ
Arş. Gör. Nurettin KAYAHAN Doç.Dr. Taner USTUNTAS Prof. Dr. Cevat AYDIN	EVALUATION OF PLANT DISTRIBUTION REGULARITY IN SOWING WITH DIFFERENT GUIDANCE SYSTEMS BY GPS, GIS AND VORONOI POLYGONS
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep ŞİMŞEK	FERMENTE SUCUKLARDA GIDA GÜVENLİĞİ (POSTER SUNUM)
Kıymet BERKİL AKAR Barış ERAN	GÖZENEKLİ YÜZEYLERDE POTANSİYEL PARMAK İZİ TESPİT REAKTİFLERİ OLARAK 5,8-DİBROMO-2-((2- HİDROKSİETİL)AMİNO)NAFTALİN-1,4-DİON VE 9,10-DİBROMO-2- ((2-HİDROKSİETİL)AMİNO)ANTRASEN-1,4-DİON
Arş. Gör. Nurettin KAYAHAN Doç. Dr. Taner ÜSTÜNTAS Prof. Dr. Cevat AYDIN	DETERMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN NDVI AND YIELD BY USING REMOTE SENSING FOR SILAGE CORN IN KONYA REGION
Yalçın YAMAN	EVALUATION OF THE POSSIBLE EFFECT OF TOLL-LIKE RECEPTOR 9 (TLR9) GENE CODING VARIANTS ON THE INNATE IMMUNE RESPONSE TO VISNA/MAEDI INFECTION IN TURKISH SHEEP”

Oturum: 2 Salon: 1 Saat:13.30-16.30	Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Kasım TURGUT
Aliye KUYUMCU Mevlüt Serdar KUYUMCU	MAKRO BESİN ÖĞELERİ VE VENTRİKÜLER PREMATÜRE KOMPLEKS SIKLIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
CANSU DÖNER Hümeysra ÖZTÜRK Doç. Dr. Dilek ÖZTAŞ Prof. Dr. Ergun ERASLAN	İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ALANINDAKİ TEKNOLOJİK GELİŞMELERE YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME
Öğr. Gör. Dr. Dicle ASLAN	GLİOBLOSTOMADA RADYOTERAPİ VE TEMOZOLAMİDE SONRASI GÖRÜLEN PSÖDOPROGRESYON VE SAĞKALIMA ETKİSİ
Uz. Dr. Aynur AYTEKİN	T1N0M0 ERKEN EVRE GLOTTİK LARİNGS KANSERİNDE TEDAVİ SONUÇLARIMIZ
Op. Dr. Seyyit Muhsin SARIKAYA	YETİŞKİNDE NADİR GÖRÜLEN BİR İLEUS NEDENİ OLARAK MORGAGNİ HERNİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAKUŞ	AKUT-SUBMAKSİMAL EGZERSİZ YAPAN BİREYLERDE PROTEİN DESTEĞİNİN BAZI KAN DEĞİŞKENİNE ETKİSİ
Hümeysra ÖZTÜRK Cansu DÖNER Doç. Dr. Dilek ÖZTAŞ Prof. Dr. Ergun ERASLAN	İŞ HİJYENİNİN ERGONOMİK ETKİLERİ ÜZERİNDE BİR DEĞERLENDİRME
Dr. Fatma CEVAHİR Dr. Öğr. Üyesi Türkmen Bahadır ARIKAN	KARACİĞER KİST HİDATİĞİ NEDENİYLE CERRAHİ MÜDAHALE YAPILAN HASTALARDA LABORATUVARIN BELİRLEYİCİ ROLÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Kasım TURGUT	ACİL HEKİMLERİ VE BRANŞ HEKİMLERİNİN YAZDIĞI REÇETELERDEKİ İLAÇ ETKİLEŞİMLERİNİN İNCELENMESİ
Dr. Mustafa KAYA	INVESTIGATION OF CARDIOPULMONARY EXERCISE TEST VALUES IN INDIVIDUALS WHO USE SMOKING AND LEAVE ACTIVE SPORTS

Oturum: 2 Salon: 2 Saat:13.30-16.30	Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Emire ÖZKATAR KAYA
Barış KARAOĞLU	ÖĞRETMEN ADAYLARININ ZİHİNSEL ENGELLİ BİREYLERİN SPORTİF ETKİNLİKLERE KATILIMINA İLİŞKİN TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Bahadır GÜLBAHAR	ÖĞRETMENLERDE TAKIM ÇALIŞMASI TUTUMU ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI
Öğr. Gör. Dr. Bengütay HAYIRSEVER Öğr. Gör. Uğur AYDIN	SEMERÇİLİK; İNCESU'DA BİR SEMER USTASI YUSUF KOCATAŞ
Osman Nuri GÜVEN	AMERİKAN HUKUKİ REALİZMİNDE HAKİMİN ROLÜ VE NİTELİKLERİ
Dr. Öğr. Üyesi Bahadır GÜLBAHAR	ÖĞRETMENLERİN SINIF YÖNETİMİ YETERLİKLERİ İLE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
Mehmet ERASLAN Prof. Dr. Bülent SEZEN	LOJİSTİK SÜREÇLERİNDEKİ İYİLEŞTİRMELERİN MRO PERFORMANSI ÜZERİNE ETKİSİ; THY TEKNİK A.Ş. ÖRNEĞİ
Dr. Öğr. Üyesi Emire ÖZKATAR KAYA	INVESTIGATION OF GENERAL EMPATHY LEVELS OF ERCIYES UNIVERSITY FACULTY OF SPORTS TEACHING DEPARTMENT STUDENTS
Öğr. Gör. Dr. Emre ŞİMŞEK	KADIN SPORCULARIN İKİ FARKLI DENGİ TESTİNDE PERFORMANSLARININ KARŞILAŞTIRILMASI
Nursever ÇÖLGEÇEN	KAYAK SPORUNU YAPMAYI TERCİH EDEN BİREYLERİN SPORDAN ZEVLİK ALMA NEDENLERİNİN İNCELENMESİ
Arş. Gör. Dr. Rıdvan KALAÇ Arş. Gör. Hayrullah ENGİN	İBNÜ'L-MİBRED'E GÖRE MÜDELLES RİVAYETLER
Arş. Gör. Hayrullah ENGİN Arş. Gör. Dr. Rıdvan KALAÇ	USÛLU'D-DİN GELENEĞİNDE HADİS KULLANIMI -Seyyid Şerif el-Curcânî'nin Şerhu'l-Mevâkıf Adlı Eseri Özelinde-

İÇİNDEKİLER

Yalçın YAMAN <i>EVALUATION OF THE POSSIBLE EFFECT OF TOLL-LIKE RECEPTOR 9 (TLR9) GENE CODING VARIANTS ON THE INNATE IMMUNE RESPONSE TO VISNA/MAEDI INFECTION IN TURKISH SHEEP</i>	1
Zeynep SARIOĞLU, Metin BÜLBÜL <i>SIĞIR PANKREASINDAN LİPAZ ENZİMİ SAFLAŞTIRILMASI VE BU ENZİM AKTİVİTESİ ÜZERİNDE DOĞAL İNHİBİTÖRLERİN İNHİBİSYON ETKİLERİNİN İNCELENMESİ</i>	2
Mustafa KAYA <i>INVESTIGATION OF CARDIOPULMONARY EXERCISE TEST VALUES IN INDIVIDUALS WHO USE SMOKING AND LEAVE ACTIVE SPORTS</i>	4
Aliye KUYUMCU, Mevlüt Serdar KUYUMCU <i>MAKRO BESİN ÖĞELERİ VE VENTRİKÜLER PREMATÜRE KOMPLEKS SIKLIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	5
Aynur AYTEKİN <i>T1NOMO ERKEN EVRE GLOTTİK LARİNGS KANSERİNDE TEDAVİ SONUÇLARIMIZ</i>	7
Barış KARAOĞLU <i>ÖĞRETMEN ADAYLARININ ZİHİNSEL ENGELLİ BİREYLERİN SPORTİF ETKİNLİKLERE KATILIMINA İLİŞKİN TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ</i>	9
Kıymet BERKİL AKAR, Barış ERAN <i>GÖZENEKLİ YÜZEYLERDE POTANSİYEL PARMAK İZİ TESPİT REAKTİFLERİ OLARAK 5,8-DİBROMO-2-((2-HİDROKSİETİL)AMİNO)NAFTALİN-1,4-DİON VE 9,10-DİBROMO-2-((2-HİDROKSİETİL)AMİNO)ANTRASEN-1,4-DİON</i>	11
Fatma Zehra SAĞLAM, Nevcihan DURU <i>BULUT TABANLI SUNUCUSUZ BİR ETL ÇÖZÜMÜ "AWS GLUE"</i>	13
Behzat BALCI, F. Elçin ERKURT <i>BİSFENOL-A'NIN MANYETİK KARBON İLE ADSORPSİYONU</i>	15
Emire ÖZKATAR KAYA <i>INVESTIGATION OF GENERAL EMPATHY LEVELS OF ERCİYES UNIVERSITY FACULTY OF SPORTS TEACHING DEPARTMENT STUDENTS</i>	17
Salih DOĞAN, Sibel DOĞAN <i>SECOND RECORD OF FAVOGNATHUS BAFRANUS DOĞAN (TROMBIDIFORMES: CRYPTOGNATHIDAE)</i>	18
Fatma CEVAHİR, Türkmen Bahadır ARIKAN <i>KARACİĞER KİST HİDATİĞİ NEDENİYLE CERRAHİ MÜDAHALE YAPILAN HASTALARDA LABORATUVARIN BELİRLEYİCİ ROLÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	19
Behzat BALCI, F. Elçin ERKURT <i>FENOLÜN SULU ÇÖZELTİDEN MANYETİK KARBON İLE GİDERİMİ</i>	20
Mehmet ERASLAN, Bülent SEZEN <i>LOJİSTİK SÜREÇLERİNDEKİ İYİLEŞTİRMELERİN MRO PERFORMANSI ÜZERİNE ETKİSİ; THY TEKNİK A.Ş. ÖRNEĞİ</i>	21
Dicle ASLAN <i>GLİOBLASTOMADA RADYOTERAPİ VE TEMOZOLAMİDE SONRASI GÖRÜLEN PSÖDOPROGRESYON VE SAĞKALIMA ETKİSİ</i>	23
Habibe OFLAZ, İbrahim Başak DAĞGÜLÜ <i>MİMARİ TASARIM ÖLÇÜTLERİNİN İRDELENMESİ</i>	24

Ozan ÖZTÜRK, Figen KÖKLÜ, Dilek CAN <i>HAVACILIK SİSTEMİNDE KULLANILAN EĞİTİM HANGARLARININ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	25
Mustafa KARAKUŞ <i>AKUT-SUBMAKSİMAL EGZERSİZ YAPAN BİREYLERDE PROTEİN DESTEĞİNİN BAZI KAN DEĞİŞKENİNE ETKİSİ</i>	26
Hümeysra ÖZTÜRK, Cansu DÖNER, Dilek ÖZTAŞ, Ergun ERASLAN <i>İŞ HİJYENİNİN ERGONOMİK ETKİLERİ ÜZERİNDE BİR DEĞERLENDİRİLMİŞ</i>	27
Cansu DÖNER, Hümeysra ÖZTÜRK, Dilek ÖZTAŞ, Ergun ERASLAN <i>İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ALANINDAKİ TEKNOLOJİK GELİŞMELERE YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME</i>	29
Emre ŞİMŞEK <i>KADIN SPORCULARIN İKİ FARKLI DENGİ TESTİNDEKİ PERFORMANSLARININ KARŞILAŞTIRILMASI</i>	31
Nursever ÇÖLGEÇEN <i>KAYAK SPORUNU YAPMAYI TERCİH EDEN BİREYLERİN SPORDAN ZEVK ALMA NEDENLERİNİN İNCELENMESİ</i>	32
Şefika KASMAN, Sertan OZAN <i>AA 2024-T351 ALÜMİNYUM ALAŞIMININ SÜRTÜNME KARIŞTIRMA KAYNAĞI İLE BİRLEŞTİRİLMESİNDE PİM KAYDIRMASININ MEKANİK ÖZELLİKLER ÜZERİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ</i>	33
Elif Melike DEDELEROĞLU, Ali Fuat GÜNERİ <i>ÜRETİM SÜREÇLERİNDE DOĞAL DİL İŞLEME VE MAKİNE ÖĞRENİMİ</i>	34
Seyyit Muhsin SARIKAYA <i>YETİŞKİNDE NADİR GÖRÜLEN BİR İLEUS NEDENİ OLARAK MORGAGNİ HERNİSİ</i>	37
Rıdvan KALAÇ, Hayrullah ENGİN <i>İBNÜ'L-MİBRED'E GÖRE MÜDELLER RİVAYETLER</i>	38
Nurettin KAYAHAN, Taner USTUNTAS, Cevat AYDIN <i>DETERMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN NDVI AND YIELD BY USING REMOTE SENSING FOR SILAGE CORN IN KONYA REGION</i>	40
Bahadır GÜLBAHAR <i>ÖĞRETMENLERDE TAKIM ÇALIŞMASI TUTUMU ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI</i>	41
Bahadır GÜLBAHAR <i>ÖĞRETMENLERİN SINIF YÖNETİMİ YETERLİKLERİ İLE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ</i>	43
Kasım TURGUT <i>ACİL HEKİMLERİ VE BRANŞ HEKİMLERİNİN YAZDIĞI REÇETELERDEKİ İLAÇ ETKİLEŞİMLERİNİN İNCELENMESİ</i>	45
Furkan ISIK, Cagri MOLLAMAHMUTOGLU <i>SONLU FARKLAR YÖNTEMİYLE 2 YÖNDE FONKSİYONEL DERECELENDİRİLMİŞ MİKRO KİRİŞLERİN ANALİZİ</i>	46
Osman Nuri GÜVEN <i>AMERİKAN HUKUKİ REALİZMİ'NDE HAKİMİN ROLÜ VE NİTELİKLERİ</i>	47
Zeynep ŞİMŞEK <i>FERMENTE SUCUKLARDA GIDA GÜVENLİĞİ</i>	48
Nurettin KAYAHAN, Taner USTUNTAS, Cevat AYDIN <i>EVALUATION OF PLANT DISTRIBUTION REGULARITY IN SOWING WITH DIFFERENT GUIDANCE SYSTEMS BY GPS, GIS AND VORONOI POLYGONS</i>	50
Bengütay HAYIRSEVER, Uğur AYDIN <i>SEMERÇİLİK; İNCESU'DA BİR SEMER USTASI YUSUF KOCATAŞ</i>	51

Salih DOĞAN, Sibel DOĞAN <i>PÜLÜMÜR VADİSİ'NDEN (TÜRKİYE) KAYDEDİLEN BAZI STIGMAEUS TÜRLERİNDE (ACARI: STIGMAEIDAE) GÖRÜLEN VARYASYONLAR ÜZERİNE</i>	52
Gülşah ZERMAN KEPCEOĞLU, Murat PEKTAŞ <i>TÜRKİYE'DE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİNDE SOSYOBİLİMSEL KONULARDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN TEMATİK ANALİZİ</i>	53
Ozan ÖZTÜRK, Figen KÖKLÜ, Dilek CAN <i>UÇAK BAKIM ALANINDA KALİTE YÖNETİMİNİN ÖNEMİ</i>	54
Hayrullah ENGİN, Rıdvan KALAÇ <i>USÛLU'D-DÎN GELENEĞİNDE HADİS KULLANIMI</i> <i>-Seyyid Şerif el-Curcânî'nin Şerhu'l-Mevâkıf Adlı Eseri Özelinde-</i>	55

EVALUATION OF THE POSSIBLE EFFECT OF TOLL-LIKE RECEPTOR 9 (TLR9) GENE CODING VARIANTS ON THE INNATE IMMUNE RESPONSE TO VISNA/MAEDI INFECTION IN TURKISH SHEEP”

Yalçın YAMAN

Sheep Breeding and Research Institute, BANDIRMA/BALIKESİR

ABSTRACT

Visna/maedi (VM) is a multisystemic viral disease of sheep characterized by long incubation periods, cachexia, nervous signs, struggling to breathe and die. Although affects several organs, the disease mostly manifested as interstitial pneumonia in lungs or meningoencephalitis in the central nervous system (CCN). There is no treatment and no vaccination against VM. VM is quite prevalent in the sheep industry across the globe and causes serious production losses. There are increasing research efforts to seeking molecular mechanisms in relation to natural host resistance to disease. With regard to VM, some candidate genes regulating the innate immune response to the disease has been proposed. In recent years, a single major gene (*TMEM154*) has been reported being significantly associated with VM status and later, the results of this study have been confirmed by independent studies including our team. However, it is predicted that other genes probably involving in the host immune response to VM by encoding co-receptors.

In the present study, we investigated the possible role of *TLR9* gene coding variants on the host immune response to VM as a co-receptor. For this purpose, VM serostatus of sheep from seven native breeds (Karakacan, Cine capari, Kivircik, Imroz, Chios, Karacabey merino, and Awassi) was determined via indirect-ELISA in a retrospective cohort. Among them, 479 sheep (142 cases and 337 controls) were sequenced to genotype of the ovine *TLR9* exon 1 region. Six single nucleotide polymorphisms (SNPs) were detected of which three were nonsynonymous. Detected SNPs, amino acid substitutions, and codon positions were 441S, Q447R, A462S, 484T, R520G, and 524L, respectively. An allelic and haplotypic association analysis was performed using a mixed linear model (MLM). To account for breed effect, genetic relationship matrix (GRM) was constructed, also Principal component analysis (PCA) was performed. GRM was fitted to MLM as a random effect, whereas the farms and first six principal components added to the model as a fixed effect. Based on our analysis, no significant association between *TLR9* coding variants and VM serostatus was detected in Turkish native sheep. It is concluded that *TLR9* gene is not suitable for selective breeding against VM in Turkish sheep.

Keywords: Toll-like Receptor 9, TLR9, Visna/maedi disease, genetic association

SIĞIR PANKREASINDAN LİPAZ ENZİMİ SAFLAŞTIRILMASI VE BU ENZİM AKTİVİTESİ ÜZERİNDE DOĞAL İNHİBİTÖRLERİN İNHİBİSYON ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Zeynep SARIOĞLU¹

Metin BÜLBÜL¹

¹ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyokimya bölümü

ÖZET

Obezite hipertansiyon, ateroskleroz ve diyabet gibi hastalıklar için ciddi bir risk faktörüdür. Obeziteyi önlemenin etkili yollarından biri de bağırsaklardan yağ emilimini engellemektir. Pankreatik lipaz (PL) lipid emilimi için anahtar konumunda olan bir enzimdir. Lipazlar, gliserol ile yağ asitlerinden oluşan esterlerin hidrolizini sağlayan ya da lipidlerin ester bağlarının oluşumunu katalizleyen enzimler olarak bilinirler. Lipazların, biyolojik proseslerdeki kullanım alanları, yeri ve önemi günden güne artmaktadır. Çok az sayıda madde örneğin orlistat (tetrahidrolipstatin) lipazlar ile doğrudan etkileşime girer fakat mide barsak sistemi ve böbrekler üzerinde istenmeyen (hoş olmayan) yan etkileri vardır. Obeziteyi önlemek için görüşlerden bir tanesi doğal ürünlerin kullanılmasıdır. Polifenoller ve benzopironlar grubuna ait olan flavanoidler, saponinler ve kumarinler gibi ikincil metabolitlerin varlığından dolayı pek çok bitkisel ve hayvansal ürünler pankreatik lipazın aktif inhibitörüdür. Bu çalışmada sığır pankreasından lipaz enzimi saflaştırmak için; sığır pankreası proteinlerinin yağsızlaştırılmasından sonra amonyum sülfat çöktürmesi ve jel filtrasyon kromatografisi gibi metodlar kullanılarak sığır pankreası lipazı saflaştırılmıştır. Her saflaştırma basamağında Bradford metoduna göre protein tayini ve titrimerik metod kullanılarak lipaz aktivitesi tayini yapılmış ve spesifik aktivite hesaplanmıştır. İşlemler sonucunda sığır pankreası lipazının kısmi saflaştırıldığı ortaya koyulmuştur. Sığır pankreası lipazının jel elektroforezi (SDS-PAGE) ile karakterizasyonu ve molekül ağırlığı tayini yapılmıştır. Daha sonra zayıflatıcı etkisi olduğuna inandığımız, yapısında polifenollerin bulunduğu, Türkiye'nin farklı bölgelerinden toplanan 6 adet propolis ekstrelerinin pankreatik lipaz üzerine inhibisyon etkisini tarandı. Bulduğumuz sonuçlara göre farklı bölgelerden toplanan propolislerin inhibisyon üzerinde de farklı sonuçlarının olduğu görüldü. Bu da bize propolislerin içeriğinde bulunan polifenol oranlarının farklı olduğu sonucunu verdi.

Anahtar kelime: lipaz, saflaştırma, inhibitör, propolis

PURIFICATION OF LIPASE ENZYMES FROM BOVINE PANCREAS AND INVESTIGATION OF INHIBITION EFFECTS OF NATURAL INHIBITORS ON THIS ENZYM ACTIVITY

Obesity is a strong risk factor for various diseases, such as hypertension, arteriosclerosis and diabetes. Therefore, an effective way to prevent obesity is to inhibit fat absorption from intestines. Pancreatic lipase (PL) is a key enzyme for lipid absorption. Lipases are known as enzymes that provide hydrolysis of esters, which occur glycerol and fatty acids. The importance, role and the uses in the biological processes of lipases are increasing day by day. Only a few substances such as orlistat (tetrahydrolipstatin) interact directly with lipases but, causes unpleasant side effects on gastrointestinal system and kidneys. One of the approaches to

reduce obesity is treatment with natural products. Many herbal and animal products have been reported to inhibit lipase activity which is attributable to the presence of secondary metabolites such polyphenols, benzopyrones whose members include flavonoids, saponins, coumarins etc. are active inhibitors of PL. In this study for the pancreatic lipase purification reason the methods mentioned below were applied respectively. Defatting of pancreas, ammonium sulfate precipitation, gel filtration chromatography etc. In all purification steps protein quantity was measured according to Bradford method and lipase activity was measured by titrimetric method. Specific activity was calculated and it was determined that lipase was partial purified. To determine molecular weight of bovine pancreatic lipase SDS-PAGE was performed and the molecular weight. After that using bovine pancreatic lipase (BPL), a series of crude extracts of different 6 pieces propolis extracts that collected from different regions of Turkey , were screened for their anti-lipase activities in our laboratory. According to the results we found, propolis collected from different regions also had different results on inhibition. This gave us the conclusion that the rates of polyphenols in the content of propolis are different.

Key words: lipase, purification, inhibitor, propolis

INVESTIGATION OF CARDIOPULMONARY EXERCISE TEST VALUES IN INDIVIDUALS WHO USE SMOKING AND LEAVE ACTIVE SPORTS

AKTİF SPOR YAPMAYI BIRAKAN VE SİGARA KULLANAN BİREYLERDE KARDİYOPULMONER EGZERSİZ TEST DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Mustafa KAYA

Erciyes Üniversitesi

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, aktif spor yapmayı bırakan ve sigara kullanan eski sporcuların sedanter yaşamlarında kardiyopulmoner egzersiz testleri ile kardiyopulmoner düzeylerinin tespit edilmesi ve değerlendirilmesi amaçlandı.

Yöntem: Araştırma Kayseri ilinde geçmişte aktif spor yapan sigara kullanan ve sigara kullanmayan bireylerden oluşan bir çalışmadır. Çalışmaya katılan gönüllülerin kardiyopulmoner testlerini değerlendirmek amacıyla Altı Dakika Yürüme Testi ve Artan Hızda ve Endurans Mekik Yürüme Testleri uygulandı.

Veriler, IBM SPSS Statistics 22 programı kullanılarak analiz edildi. Verilerin dağılımının normal olup olmadığı Shapiro-Wilk testi ile incelendi. Verilerin normal dağıldığı gözlemlenmiş ve bağımsız gruplarda t testi uygulandı. 0,05 değeri anlamlı olarak kabul edildi.

Bulgular: Çalışmaya 10 gönüllü sigara kullanan ve 10 gönüllü sigara kullanmayan 20 gönüllü aktif spor yapmayı bırakan birey katıldı. Araştırmaya katılan gönüllülerin tamamı erkek olup, sigara içenlerde yaş ortalaması $47.1 \pm 1,61$ olup sigara içmeyenlerde yaş ortalaması $47,6 \pm 1,48$ olarak tespit edildi. Yapılan çalışmada sigara içen bireylerin Altı Dakika Yürüme Testi Uygulamasına bağlı SpO2 değerleri $90.5 \pm 0,61$ bulunmuşken, bu durum sigara içmeyenlerde $92,8 \pm 0,8$ olarak bulunmuştur. İki değer arasındaki fark anlamlı olduğu görüldü. Çalışmaya katılan gönüllülerden sigara kullanan bireylerin Artan Hızda ve Endurans Mekik Yürüme Testleri $806 \pm 7,88$ m olarak bulunurken, Sigara içmeyen gönüllü bireylerin test değerleri $827 \pm 7,0$ m olarak bulundu.

Sonuç: Çalışmaya katılan sigara içen gönüllülerin oksijen saturasyon değerleri arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Aktif spor yapmayan birçok bireyde sedanter yaşam ve sigara kullanımı hali göz ardı edilmekte ve yeteri kadar yaşam boyu spora yer verilmemektedir. Bu eksikliğin en kısa sürede farkına varılmalı ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Sadece aktif spor yaşamını bırakan bireylerde değil, tüm bireylerde yaşam boyu spor felsefesi ile dolaşım ve solunum sağlığının korunması ve sağlıklı nesiller oluşmasına bu yolla katkı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kardiyopulmoner Alan Egzersiz Testleri, Sedanter, Sigara kullanımı.

MAKRO BESİN ÖĞELERİ VE VENTRİKÜLER PREMATÜRE KOMPLEKS SIKLIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluation of the relationship between macronutrients and Ventricular Premature Complex frequency

Aliye KUYUMCU

Isparta Süleyman Demirel Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Isparta

Mevlüt Serdar KUYUMCU

Isparta Süleyman Demirel Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Ana Bilimdalı, Isparta, Türkiye.

Giriş: Kalpteki ritim bozuklukları hastaların yaşam kalitesini önemli ölçüde etkiler. Bu çalışmanın amacı ventriküler prematüre kompleksler (VPC) ile makro besin öğeleri ve fruktoz tüketimi arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma, çarpıntı ile başvurup kardiyoloji polikliniğine sevk edilen ve 24 saatlik bir holter sonucunda günde 10000 VPC'den fazla olan ve 10000 VPC'den daha az olan 50'şer hasta üzerinde gerçekleştirildi. Araştırma dahilinde doktor diyetisyen tarafından, bireylerin beslenme durumlarını saptamak amacı ile bireylerde üç günlük (ikisi hafta içi, biri hafta sonu) besin tüketim kayıtları sorgulanmıştır. Besin tüketim kayıtlarına ilişkin veriler (günlük besinlerle alınan enerji, makro besin öğeleri, fruktoz tüketimi), Beslenme Bilgi Sistemleri (BeBİS) 7.1 programında değerlendirmeye alınmıştır.

Bulgular: İki grup arasında klinik ve demografik özellikler açısından fark saptanmamıştır. Ayrıca iki grubun besin tüketim öğeleri kıyaslandığında iki grup arasında istatistiksel bir fark saptanamamıştır.

Sonuç: Çalışmamızda, VPC sıklığı ve makro besin öğeleri tüketimi arasında istatistiksel olarak bir ilişki saptanmamıştır. Çalışmamız VPC patofizyolojisinde beslenme rejiminin anlaşılmasında fayda sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Ventriküler prematüre kompleks, ritim bozukluğu, beslenme.

Introduction: Heart rhythm disturbances significantly affect patients' quality of life. The aim of this study was to evaluate the relationship between ventricular premature complexes (VPC) macronutrients and fructose consumption.

Materials and Methods: This study was performed on 50 patients who were admitted to the cardiology outpatient clinic with palpitations and had more than 10000 VPC and less than 10000 VPC per day as a result of a 24-hour holter. In order to determine the nutritional status

of the individuals, three-day (two weekday, one weekend) food consumption records were questioned by the physician dietitian. Data on food consumption records (energy taken from daily foods, macronutrients, fructose consumption) were evaluated in Nutrition Information Systems (BEBIS) 7.1 program.

Results: There was no difference between the two groups in terms of clinical and demographic characteristics. In addition, when the food consumption of the two groups were compared, no statistical difference was found between the two groups.

Conclusion: In our study, no statistically significant relationship was found between VPC frequency and macronutrient consumption. Our study may be useful in understanding the nutritional regimen in VPC pathophysiology.

Keywords: Ventricular premature complex, arrhythmia, nutrition.

T1N0M0 ERKEN EVRE GLOTTİK LARİNK KANSERİNDE**TEDAVİ SONUÇLARIMIZ****Aynur AYTEKİN**

Uz.Dr., Kayseri Şehir Eğitim Ve Araştırma Hastanesi

Özet

Amaç: Bu çalışmada; T1N0M0 erken evre skuamöz hücreli larinks kanseri tanısıyla başvuran, 3 boyutlu konformal (3DC), yoğunluk ayarlı (YART) veya volümetrik modüle arc (VMAT) radyoterapi (RT) planlama teknikleri kullanılarak küratif RT ile tedavi edilen hastalarda planlama sonuçları ile lokal kontrol ve sağkalım oranlarının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: 2014-2019 yılları arasında Kayseri Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde biyopsi ile T1a-T1bN0 erken evre glottik skuamöz hücreli karsinom tanısı alan ve RT öncesi herhangi bir tedavi uygulanmamış, küratif RT ile tedavi edilen 40 hasta çalışmaya dahil edildi. Hastaların tamamına RT planlaması için intravenöz kontrastlı ve kontrastsız (planlama) bilgisayarlı tomografisi (BT) çekilip, BT'ler füzyon yapıldı. Karotis arterler kontrastlı BT'de de konturlanıp planlama BT'ye aktarıldı. Varian Eclipse tedavi planlama sistemi kullanıldı. Planlamada planlanan hedef volümün (PTV) %95'ine, dozun minimum %95'i tanımlandı. Hastaların hedef volüm, spinal kord Dmax, sağ ve sol karotis arter (KA) Dmean dozları hesaplandı. 3DC, YART, VMAT tedavi teknikleri arasından hedef volüm ve riskli organ dozları değerlendirilerek en uygun tedavi tekniği seçildi. Hastalara her fraksiyonda 2.25 Gy olmak üzere toplam 28 fraksiyonda 63 Gy RT dozu uygulandı. Eksternal RT sonrası hastalar ilk 2 yıl, aylık direk laringoskopik (DL) muayene ve 3 aylık manyetik rezonans görüntüleme (MRI), sonraki yıllarda ise 6 aylık aralarla DL ve MRI ile değerlendirildi. Doz değerleri hastalıksız sağkalım (HS) ve genel sağkalım (GS) değerlerinin istatistiksel analizleri SPSS 25 ile yapıldı.

Bulgular: Hastaların median yaşı 62,5 (43-87) olup, 39'u erkek, 1'i kadındı. Hastaların 33'ü (% 82.5) T1bN0, ve 7'si (%17.5) T1bN0 evresindeydi. Hastaların 6'sı (%15) 3DC, 28'i (% 70) YART ve 6'sı (%15) VMAT ile tedavi edildi. 7-72 ay takip süresinde 1 (%2,5) hastada lokal nüks saptanırken, hiçbir olguda uzak metastaz saptanmadı. HS medyan 41.5±21,7 ay iken, GS 42±21,3 ay idi. Sağ KA Dmean medyan 3375±374 cGy, sol KA Dmean medyan 3275±444 cGy, spinal kord Dmax medyan 3205±1083 cGy olarak bulundu. Hastaların hiçbirinde grade 3-4 erken ve geç toksisite gelişmedi.

Sonuç: Erken evre glottik larinks kanserinde tedavi; RT, kordektomi, trans oral lazer eksizyon veya açık parsiyel larenjektomidir. Son yıllarda primer tedavi olarak RT, yüksek lokal kontrol ve GS oranlarına sahip etkin bir tedavi olması nedeniyle cerrahinin yerini

almıştır. Ayrıca modern RT teknikleri ile KA ve spinal kord gibi riskli organların RT dozu düşürerek toksisite oranlarının azaltılmasını sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Erken Evre Larinks Kanseri, Radyoterapi Teknikleri, Karotis Arter, Spinal Kord

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ZİHİNSEL ENGELLİ BİREYLERİN SPORTİF ETKİNLİKLERE KATILIMINA İLİŞKİN TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Investigation of Teacher Candidates Attitudes fort he Participation on Mentally Disabled Individuals in Sportive Activities According to Some Variables

Barış KARAOĞLU

Bingöl Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bingöl/TÜRKİYE

Özet

Bu araştırmanın amacı, Bingöl Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının zihinsel engelli bireylerin sportif etkinliklere katılımına ilişkin tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmaya tesadüfî yöntemle seçilmiş 175 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada veri toplama araçları olarak; zihinsel engelli bireylerin sportif etkinliklere katılımına ilişkin tutumları ölçeği ve araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 20.0 paket programı ile istatistiksel analizleri yapılmıştır. Adaylara ilişkin kişisel bilgiler ve envanter toplam puanları ve faktör puanları frekans (f) ve yüzde (%) değerleri tespit edilerek verilmiştir. Cinsiyet, zihinsel engelli yakını olma durumu ve zihinsel engelli çocuklar ile çalışmayı isteme durumuna göre karşılaştırmalarda Mann-Whitney U test istatistiği kullanılır iken, yaşlarına ve sınıflarına göre karşılaştırmalarda ise Kruskal Wallis test istatistiğinden faydalanılmıştır.

Sonuç olarak, beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının zihinsel engelli çocukların sportif etkinliklere katılımına karşı tutumlarının incelendiği bu araştırmaya göre; zihinsel engelli çocuklar ile çalışmayı isteme durumu ve sınıf değişkeninin öğretmen adaylarının tutumlarını etkileyen bir faktör olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet, yaş ve zihinsel engelli yakını bulunma durumlarına göre ise zihinsel engelli çocuklara karşı tutum arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayları, zihinsel engelli, spor, tutum

Abstract

The aim of this research is to examine the attitudes of the physical education and sports teacher candidates studying at Bingöl University School of Physical Education and Sports according to some variables. The study group consisted of 175 students chosen at random. In the research, as data collecting tool; scale of attitudes towards mentally handicapped individuals' participation in sports activities and the Personal Information Form were used. The data that was acquired from Personal Information Form, creativity scale and emotional intelligence scales statistical analyses of them were done with SPSS20.0 package program. Personal information and inventory total points and factor points were given with the determination of frequency (f) and percentage (%) values. The Mann-Whitney U test was used to identify from the scales and gender, Kruskal-Wallis test was used to age, general academic average, department, class and area.

In conclusion, according to this study, the attitudes of physical education and sports teacher candidates towards the participation of children with mental disabilities in sports activities were examined. It was determined that the situation of wanting to work with children with mental disabilities and the class variable was a factor affecting the attitudes of prospective teachers. According to gender, age and presence of mentally disabled relatives, no significant difference was found between attitudes towards children with mental disabilities.

Key Words: Teacher candidates, mentally handicapped, Sports, Attitude

GÖZENEKLİ YÜZEYLERDE POTANSİYEL PARMAK İZİ TESPİT REAKTİFLERİ OLARAK 5,8-DİBROMO-2-((2-HİDROKSİETİL)AMİNO)NAFTALİN-1,4-DİON VE 9,10-DİBROMO-2-((2-HİDROKSİETİL)AMİNO)ANTRASEN-1,4-DİON

5,8-DIBROMO-2-((2-HYDROXYETHYL)AMINO)NAPHTHALENE-1,4-DIONE AND 9,10-DIBROMO-2-((2-HYDROXYETHYL)AMINO)ANTHRACENE-1,4-DIONE AS POTENTIAL FINGERMARK ENHANCEMENT REAGENT ON POROUS SURFACES

Kıymet BERKİL AKAR^{1*}

Barış ERAN¹

¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Genetik ve Biyomühendislik Bölümü, Tokat, Türkiye

*Sorumlu yazar

ÖZET

Parmak izleri adli soruşturmalarda kullanılan en önemli deliller arasındadır. Parmak izleri gözeneksiz, gözenekli ve yarı gözenekli olarak adlandırılan üç farklı yüzey üzerinde bulunabilir. Bu yüzeyler arasında parmak izlerinin tespit edilmesinin en zor olduğu yüzeyler gözenekli yüzeylerdir. Gözenekli yüzeylerdeki parmak izlerinin tespitinde başta ninhidrin ve 1,8- diazafloren-9-on (DFO) olmak üzere amino asite duyarlı parmak izi reaktifleri yoğun şekilde kullanılmaktadır. Fakat bu reaktifler oldukça sınırlı sayıdadır. Bunun yanı sıra ninhidrinin ilave işlem gerektirme ve alerjik reaksiyon oluşturma ve DFO'nun ise her gözenekli yüzeye uygulanamama gibi bazı dezavantajları bulunmaktadır. Bu nedenle parmak izi reaktiflerinin geliştirilmesi hala önemli bir çalışma alanıdır.

Bu çalışmada, yeni ve etkili parmak izi reaktiflerinin geliştirilmesi amacıyla 5,8-dibromo-2-((2-hidroksietil) amino) naftalin-1,4-dion ve 9,10-dibromo-2-((2-hidroksietil) amino) antrasen-1,4-dion'un sentezi oldukça iyi verimlerle gerçekleştirilmiş. Bu bileşiklerin yapıları spektroskopik yöntemler (¹H NMR, ¹³C NMR, Kütle ve IR) kullanılarak aydınlatılmıştır. Daha sonra bileşiklerin seçilen gözenekli yüzeyler (fotokopi kağıdı, mavi fotokopi kağıdı ve termal kağıt) üzerindeki parmak izlerini geliştirme yetenekleri incelenmiştir. Bu amaçla, üç farklı donörden toplanan parmak izleri 5,8-dibromo-2-((2-hidroksietil) amino) naftalin-1,4-dion veya 9,10-dibromo-2-((2-hidroksietil) amino) antrasen-1,4-dion bileşiklerinin etil asetat / HFE -7100 çözeltileri ile muamele edilmiştir. İzler belirlenen sıcaklıkta bir saat süreyle ısıtıldı ve daha sonra bu izler adli ışık kaynağı ile ışınlanırken fotoğraflandı.

Elde edilen sonuçlar her iki bileşiğin de parmak izi salgısındaki amino asitler ile reaksiyona girerek flüoresans özellik gösteren izler oluşturduğunu göstermiştir. Her iki bileşik de tüm yüzeylerde başarılı sonuçlar vermiştir. Ayrıca bileşikler için elde edilen parmak izi test sonuçları alternatif parmak izi reaktifi olarak önerilen ve bir naftakinon türevi olan lawson ile kıyaslamalı olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Adli Bilimler, Naftakinon, Antrakınon, Lawson, Gizli parmakizi

ABSTRACT

Fingermarks are among the most important evidence used in forensic investigations. Fingermarks can be found on three different surfaces called nonporous, porous and semi-porous. Among these surfaces, the surfaces on which fingermarks are most difficult to detect are porous surfaces. Amino acid sensitive fingermark enhancement reagents, mainly ninhydrin and 1,8- diazafluorene-9-one (DFO), are used extensively in fingermark detection. However, these reagents are very limited. In addition, ninhydrin and DFO have some disadvantages. For example, ninhydrin requires additional treatment, and DFO cannot be applied to every porous surface. Therefore, the development of fingermark reagents is still an important field of research.

In this study, it is aimed to develop new and effective fingermark enhancement reagents. For this purpose, 5,8-dibromo-2-((2-hydroxyethyl) amino) naphthalene-1,4-dione and 9,10-dibromo-2-((2-hydroxyethyl) amino) anthracene-1,4-dione were synthesized in very good yields and the structures of these compounds were characterized using spectroscopic techniques (^1H NMR, ^{13}C NMR, Mass and IR). Then, the ability of these compounds to develop fingermarks on selected porous surfaces (copier paper, blue copier paper and thermal paper) was investigated. For this purpose, fingermarks were collected from three different donors, and these marks were treated with solutions of 5,8-dibromo-2-((2-hydroxyethyl) amino) naphthalene-1,4-dione and 9,10-dibromo-2-((2-hydroxyethyl) amino) anthracene-1,4-dione in ethyl acetate/HFE-7100. These fingermarks were heated at the determinate temperature for one hour and then photographed while irradiating with a forensic light source.

The results obtained showed that both compounds reacted with amino acids in fingermark secretion to produce fluorescent impressions. Both compounds gave good results on all surfaces. In addition, the fingermark test results obtained for the compounds were investigated in comparison with lawsone, a naphthoquinone derivative, which is recommended as an alternative fingermark enhancement reagent.

KEYWORDS: Forensic Sciences, Naphthoquinone, Anthraquinone, Lawsone, Latent fingermark.

BULUT TABANLI SUNUCUSUZ BİR ETL ÇÖZÜMÜ “AWS GLUE”

A CLOUD BASED SERVERLESS ETL SERVICE “AWS GLUE”

Fatma Zehra SAĞLAM

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi Mühendislik Fakültesi,
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

Nevcihan DURU

Kocaeli Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

ÖZET

Hızla gelişen teknolojiye bağlı olarak kişisel ve kurumsal verilerin tamamına yakını elektronik ortamda tutulmaya başlanmıştır. Bilginin büyüklüğünün ve çeşitliliğinin artması; sağlık, eğitim, pazarlama, satış ve daha birçok sektörde büyük verinin önem kazanması dijital dönüşüme zemin hazırlamıştır. Verilerin büyüklüğü, fiziksel veri merkezleri ve sunucuları satın alma zorunluluğu, veriye kesintisiz ve hızlı erişim gerekliliği, güvenlik, artan maliyetler gibi bazı zorlayıcı etkenlerin ortaya çıkmasıyla klasik bilişim teknolojisi anlayışı yerini Bulut Bilişim Teknolojisi'ne bırakmaya başlamıştır. Bulut Bilişim Teknolojisi ile hem donanım hem yazılım işleri daha verimli hale gelmiştir. Ayrıca, yüksek maliyetli analitik ve büyük veri için, Bulut Bilişim Teknolojileri üzerinde kolay entegre edilebilen, düşük maliyetli ve kullan-öde alternatifler çıkmıştır.

Farklı kaynaklardan ve farklı zamanlarda edinilen büyük veriler veri gölünde tutulur. Veri gölündeki yapılandırılmış ve yapılandırılmamış halde bulunan veriler üzerinde analitik yapabilmek için bu verilerin önce ihtiyaca uygun şekilde dönüştürülüp sorgulama yapılabilecek bir veri tabanı çözümüne yüklenmesi gerekir. Ayıklama, dönüştürme ve yükleme adımlarından oluşan bu işleme ETL (extract, transform, load) denir.

Önde gelen Bulut Bilişim sağlayıcılarından AWS, analitik ve büyük verinin vazgeçilmezi olan ETL işlemleri için Glue hizmetini geliştirmiştir. Glue, hem klasik hem modern büyük veri yaklaşımlarıyla kolay entegre olabildiğinin yanı sıra, tüm işlemlerinin kolayca yönetilebilmesini sağlar.

Glue, AWS'nin S3 veri gölü üzerinde depolanmış dağınık verinin klasik ve modern veri ambarı çözümlerine yüklenmesi ve verinin sorgulanması, kataloglanması ve dönüştürülmesi işlemlerini yürütür. Ayrıca bu çözümlere kolay, düşük maliyetli ve otomatize bir şekilde entegre olmasına olanak sağlar.

Bu çalışmada AWS Glue çözüm aracı karmaşık verilerden oluşturulan bir veri gölü üzerinde çalıştırılmış, aracın performansı test edilmiştir. Otomatik bir ETL işlemi başarıyla gerçekleştirildi, hedef depodaki veriler sorgulanarak analitik raporlar oluşturuldu ve son olarak araç geleneksel yaklaşımlarla karşılaştırıldı.

Anahtar Kelimeler: Bulut Bilişim Teknolojisi, Dijital Dönüşüm, Büyük Veri, Analitik, Veri Gölü, Veri Ambarı, ETL, Amazon Web Service, AWS Glue, Bulut Veri Mimarisi

ABSTRACT

Nowadays, most of the personal and corporate data is being stored in electronic environment due to the rapid changes in technology. The growth in size and diversity of information followed by the rise of big data in health, education, marketing, sales, and many other sectors has paved the way for digital transformation.

These factors brought a necessity of a transition to cloud computing instead of traditional information technology concepts in order to tackle the cost and disadvantages in having self-owned and managed data centers and hardware. Some of these disadvantages are including but not limited to high storage demand, need to provide uninterrupted, fast and secure access. Cloud computing enabled companies to focus on their business needs by providing managed and pay-as-you-go alternatives, which led to cheaper and effective big data and analytics solutions.

Data lakes are a major part of most data architectures when large amounts of semi or unstructured data from various sources need to be stored. Despite their low cost, data lakes are not effective solutions for data analytics. The preferred method is transferring this data to database solutions which are easier to process and query. This process of extracting, transforming and loading data is called ETL (extract, transform, load) and is indispensable for big data.

AWS, as one of the leading Cloud Computing providers, has developed a serverless, fully managed ETL solution called Glue. In addition to a seamless integration with both classic and modern big data approaches, Glue provides easy, cheaper and automated handling of data.

Glue conducts this process of loading unstructured data from AWS S3 data lakes into classic and modern data warehouse solutions using its data catalogue, crawlers and jobs leveraging the power of other AWS services.

In this study, an AWS Glue solution is created to process complex data that is stored in a data lake and the performance of the tool was tested. An automated ETL operation has been successfully performed, analytic reports are created by querying the data on the target warehouse and finally the tool is compared against traditional approaches.

Keywords: Cloud Computing, Digital Transformation, Big Data, Analytics, Data Lake, Data Warehouse, ETL, Amazon Web Services, AWS Glue, Cloud Data Architecture

BİSFENOL-A’NIN MANYETİK KARBON İLE ADSORPSİYONU**ADSORPSİTON BİSPHENOL-A BY MAGNETIC CARBON****Behzat BALCI**

Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi Çevre Mühendisliği

F. Elçin ERKURT

Dr. Öğr. Üye., Çukurova Üniversitesi Çevre Mühendisliği

ÖZET

Bisfenol-A (BFA), polikarbonat plastiklerin ve epoksi reçinelerin üretiminde yaygın olarak kullanılan organik kimyasal bir maddedir. BFA, atıksu arıtma tesisleri çıkış sularında belirli oranlarda mevcut olup alıcı ortamlara transfer olabilmektedir. BFA’nın birçok çalışmada östrojenik özellikler göstermesi ortaya konulmuş olmasından dolayı endokrin bozucu kimyasal olarak tanımlanmıştır.

Bu çalışmada sıvı fazdan BFA’nın bir nano malzeme olan maghemit ile yüklenmiş toz aktif karbon tarafından adsorpsiyonu araştırılmıştır. Karbonun toz formunda kullanılması malzemeye yüksek bir yüzey alanı kazandırmaktadır. Ancak toz formunda olan karbonun sıvı fazdan ayrılması oldukça zordur. Maghemit ile yüklenmiş karbon hem yüksek yüzey alanı sergilemekte hem de manyetik bir alan uygulanması ile sıvı fazdan hızlı ve etkili bir şekilde ayrılabilir.

MK’nın temel elementel bileşenleri ve yüzeysel modifikasyon değerlendirmesi enerji dağılımlı X-ışını (EDX) ile sağlanmıştır. MK’nın ve maghemitin kristalin fazları X-ışını kırınımı difraktometresi (XRD) ile araştırılmıştır.

Deneyler kesikli sistem ile yapılmıştır. Adsorpsiyon süreci üzerine sıcaklığın ve pH’nin etkisi araştırılmıştır. Araştırma bulguları adsorpsiyon sürecinin 40 dakikada dengeye ulaştığını göstermiştir. Adsorpsiyon verimi en yüksek pH7’de tespit edilmiştir. Sürecin endotermik bir süreç olduğu, adsorpsiyon kapasitesinin sıcaklığın artmasıyla arttığı bulunmuştur. 10, 20, 30 ve 40 °C’lerde adsorpsiyon kapasiteleri sırasıyla 86,8, 152,8, 179,6 ve 217,6 mg/g olarak tespit edilmiştir. Yapılan çalışmalar maghemite ile kaplanmış toz aktif karbonun sıvı fazdan BFA gideriminde etkili olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Adsorpsiyon, BFA, Maghemit, Karbon

Abstract

Bisphenol-A (BPA) is widely used in producing various organic chemical substances, epoxy resins, and polycarbonate plastics. BFA has been described as endocrine disrupting chemical since many studies have shown its estrogenic properties.

In the present study the adsorption of BPA by maghemite coated powder activated carbon was investigated. Powder activated carbon has higher surface area. But it is hard to separate the powder activated carbon from water phase. Maghemite coated powder activated carbon can

be easily separated from water phase by application a magnetic field and possess a high surface area.

Energy-Dispersive X-ray (EDX) analysis was performed to evaluate the modifications on the surface of the *MC* and maghemite. To identify the crystalline phases of maghemite and *MC* X-ray Diffraction (XRD) analysis were used.

Experiments were performed in batch system. the effect of temperature and pH on adsorption were investigated. The results showed that the adsorption reaches to equilibrium in 40 minutes. The highest adsorption efficiency were found in pH 7. It was found that the process was endothermic so the adsorption capacity was increased with increasing temperature. The adsorption capacities for 10, 20, 30 and 40 °C were found to be 86.8, 152.8, 179.6 and 217.6 mg/g mg/g, respectively. The results of the study showed that the maghemite coated powder activated carbon was an effective adsorbent for the removal of BPA from aqueous solution.

Keywords: Adsorption, BPA, Maghemite, Carbon.

INVESTIGATION OF GENERAL EMPATHY LEVELS OF ERCİYES UNIVERSITY
FACULTY OF SPORTS TEACHING DEPARTMENT STUDENTS

ERCİYES ÜNİVERSİTESİ SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRETMENLİK
BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN GENEL EMPATİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Emire ÖZKATAR KAYA

Erciyes Üniversitesi

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, Spor Bilimleri Öğretmenlik bölümü öğrencilerinin empati düzeylerini tespit etmek ve öğretmenlik eğitiminin empati becerilerinin gelişimi üzerine olan etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışma Erciyes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde eğitim gören Öğrencilerle yapılmıştır. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin empati düzeylerini değerlendirmek için yapılmış kesitsel tanımlayıcı bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini Erciyes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde okuyan 1-4 sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmaya her sınıftan 25 öğrenci, toplamda 100 öğrenci katılmıştır. Çalışmaya dâhil edilen öğrencilerin, bilgilendirilmiş olurlarının alınmasından sonra sosyodemografik veri formu, Toronto Empati Ölçeği araştırmacı ile yüz yüze doldurmaları sağlanmıştır. Çalışmanın amacına yönelik olarak Spor bilimleri fakültesi öğrencilerine sosyodemografik bulgularını değerlendirmek üzere yaş, cinsiyet, okuduğu sınıf, spor bilimleri fakültesini kendi istekleriyle seçme durumu gibi verileri içeren bir form araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Veriler, IBM SPSS Statistics 22 programı kullanılarak analiz edilmiştir ve $p<0,05$ değeri anlamlı olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmamıza 100 gönüllü spor bilimleri öğretmenlik bölümü öğrencisi katılmıştır. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin yaş ortalaması $19,80\pm1,22$ (min:18 – maks:21) ve kadınların yaş ortalaması $19,80\pm1,61$ (min:18 – maks:23) 30' u (%30) kadındır. TEÖ'den alınan ortalama puan $53,02\pm6,1$ bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmaya katılan öğrencilerin empati puanları $53,02\pm6,1$ olarak bulunmuştur. Spor Bilimleri fakültelerinin birçoğunda empati göz ardı edilmekte ve öğretmenlik eğitiminde yeteri kadar yer verilmemektedir. Bu eksikliğin en kısa sürede farkına varılmalı ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Öğretmenler göz önüne alındığında, spor eğitimi alanında kurulan iletişimin etkinliği dolayısıyla empatinin önemi bilinmektedir. Empati becerisinin geliştirilebilmesi için en önemli fırsat spor eğitimi sürecidir. Doğru eğitim müdahaleleriyle ve öğrencilere eğitim veren ekibin kendi iş hayatlarında bunun gerekliliğini benimsemeleriyle birlikte amaçlanan değerlere ulaşmak mümkün olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Empati, Öğretmenlik Eğitimi, Toronto Empati Ölçeği

**SECOND RECORD OF *FAVOGNATHUS BAFRANUS* DOĞAN
(TROMBIDIFORMES: CRYPTOGNATHIDAE)**

Salih DOĞAN

Erzincan Binali Yıldırım University, Faculty of Arts and Sciences, Erzincan, TURKEY

Sibel DOĞAN

Erzincan Binali Yıldırım University, Vocational School of Health Services, Erzincan,
TURKEY

Abstract

Members of the family Cryptognathidae Oudemans are found in edaphic habitats, especially moss-covered substrates and leaf litters, but also known from barks and lichens. These mites are recognized by presence of a protective hood anterior of idiosoma and an extremely extensible gnathosomal base. During an investigation (TÜBİTAK research project № 118Z469) of raphignathoid mites of Pülümür Valley (Tunceli) in Turkey, a cryptognathid species *Favognathus bafranus* Doğan (Cryptognathidae) has been found. With this study, two female specimens of this species are collected in new locality, Pülümür Valley. The morphological characteristics of the species by means of phase-contrast micrographs (Fig. 1) are given here. This is the second report of the species in the world.

Keywords: Acari, Cryptognathidae, new locality, Pülümür Valley, Turkey.

Acknowledgement: This study was supported by the Scientific and Technological Research Council of Turkey (TÜBİTAK), research project number 118Z469. We would like to express our sincere gratitude to TÜBİTAK for their support.

A

B

Figure 1. Phase-contrast micrographs of *Favognathus bafranus* (Female) – **A)** Dorsal view, **B)** Ventral view.

KARACİĞER KİST HİDATİĞİ NEDENİYLE CERRAHİ MÜDAHALE YAPILAN HASTALARDA LABORATUVARIN BELİRLEYİCİ ROLÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ

**Evaluation of the determining role of the laboratory in patients undergoing surgical
intervention due to liver hydatid cyst**

Fatma CEVAHİR

Dr.,Erciyes Üniversitesi

Türkmen Bahadır ARIKAN

Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi

ÖZET

Kist hidatik (KH) hastalığı ülkemizde ve Dünya’da hala önemli bir halk sağlığı sorunudur. KH hastalığı *Echinococcus granulosus* metasetodunun sebep olduğu zoonotik ve paraziter bir enfeksiyondur. Ağız yolu ile alınan larvalar bağırsaklardan portal ven aracılığı ile karaciğere geçmektedir. En sık tutulan organ karaciğer olup bunu akciğer takip etmektedir. Ayrıca larvanın dalak, böbrek, kemik, pankreas, beyin, kalp gibi organlara da yerleşebildiği görülebilmektedir. Metasetodun hayati organlarda doku harabiyeti yaptığı ve işlevlerini engelleyerek ciddi sağlık sorunlarına neden olabileceği bilinmektedir. KH tanısında laboratuvarlarda tanı amacıyla en sık kullanılan serolojik yöntemler ELİSA, IFAT, IHA ve WB yöntemleridir. Bu çalışmada son yedi yılda hastanemiz Genel Cerrahi Kliniği’nde KH tanısıyla yatan hastalarda, laboratuvar yöntemlerinin pozitiflik oranlarının karşılaştırılması olarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmamıza 2013-2020 yılları arasında hastanemiz Genel Cerrahi Kliniği’nde takip edilen cerrahi müdahale yapılarak patolojik ve radyolojik olarak kesin KH tanısı alan hastaların verileri hastane otomasyon sisteminden alınarak demografik verileri, uygulanan tedavi yaklaşımı, yapılan tetkikler ve laboratuvar tahlilleri retrospektif olarak incelenmiştir. Bu hastaların medyan yaşı 47 (16-86) ve %58’i kadındı. Cinsiyet ile yaş karşılaştırıldığında, kadınlarda medyan yaşı 47 (16-71) iken erkeklerde 48 (16-86) idi ve aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktu ($p=0.270$). 205 hastanın 196 (%96)’sına en az bir cerrahi işlem uygulanırken 9 (%4)’üne sadece medikal tedavi verilmişti. 85 (%41) hastaya girişimsel radyoloji cerrahi işlemi, 141 (%69)’üne cerrahi operasyon yapılmıştı. Hastaların 30 (%15)’üne ise hem cerrahi hem de girişimsel radyoloji tarafından işlem uygulanmıştı. Hastaların 108 (%53)’ünün kist tipleri belirlenmişti ve bunların 36’sı tip 1, 12’si tip 2, 31’i tip 3, 21’i tip 4 ve 8’i tip 5 idi. Cerrahi işlem yapılan 196 hastanın 105 (%54)’i operasyon öncesinde en az bir laboratuvar yöntemiyle değerlendirilmişti. IFAT yöntemiyle 27 hastanın 14 (%52)’ünde, IHA yöntemiyle 63 hastanın 31 (%49)’ünde, WB yöntemiyle 41 hastanın 27 (%66)’sinde, seropozitiflik saptanmıştı. Tip 1 KH, tüm yöntemlerde en az pozitiflik oranına sahipti. KH hastalığının yaygınlığının azaltılabilmesi için tüm kurum ve kuruluşlar tarafından multidisipliner bir yaklaşımla çözüm odaklı stratejiler belirlenmeli, uygun korunma ve kontrol önlemlerinin alınması sağlanmalıdır. Ayrıca serolojik tanıların duyarlılık ve özgüllüğünü arttırmak amacı ile birden fazla serolojik tanı yönteminin birlikte kullanılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kist Hidatik, Ekinokokkoz, Laboratuvar yöntemleri

FENOLÜN SULU ÇÖZELTİDEN MANYETİK KARBON İLE GİDERİMİ**REMOVAL OF PHENOL FROM AQUEOUS SOLUTION BY MAGNETIC CARBON****Behzat BALCI**

Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi Çevre Mühendisliği

F. Elçin ERKURT

Dr. Öğr. Üye., Çukurova Üniversitesi Çevre Mühendisliği

ÖZET

Bu çalışmada fenolün için maghemite ile kaplanmış toz aktif karbonun (MC) ile adsorpsiyonu araştırılmıştır. MC sıvı fazdan kolayca ayrılabilen ve yüksek yüzey alanı sergilemektedir. MK'nın temel elementel bileşenleri ve yüzeysel modifikasyon değerlendirmesi enerji dağılımlı X-ışını (EDX) ile sağlanmıştır. MK'nın ve maghemitin kristalin fazları X-ışını kırınımı difraktometresi (XRD) ile araştırılmıştır. Adsorpsiyon süreci üzerine temas zamanının ve pH'nın etkisi araştırılmıştır. Yapılan çalışmalar adsorpsiyon sürecinin 70 dakikada dengeye ulaştığını göstermiştir. Fenolün MC tarafından adsorpsiyonunda en uygun pH'ın 5 olduğu tespit edilmiştir. pH 4, 5, 6, 7 ve 8 için adsorpsiyon kapasiteleri sırası ile 92.125, 100.45, 91.92 , 88.6 and 77.94 mg/g olarak hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Adsorpsiyon, Fenol, Karbon**ABSTRACT**

In the present study the adsorption of phenol by maghemite coated powder activated carbon was investigated (MC). MC can be easily separated from wastewater and has a high surface area. The structural characterization, morphology and elemental analysis of MC were performed by scanning electron microscopy (SEM), energy-dispersive X-ray (EDX), and X-ray diffraction (XRD). The effects contact time and pH on adsorption process were investigated. The effect of contact time and pH on adsorption were investigated. It was found that the adsorption process was reached the equilibrium in 70minutes. The adsorption capacity was found 88.6 mg/g at equilibrium time. The optimum pH was found 5 for the removal of phenol by MC. The adsorption capacities for pH 4, 5,6,7 and 8 were found to be 92.125, 100.45, 91.92 , 88.6 and 77.94 mg/g, respectively.

Keywords: Adsorption, Phenol, Carbon

LOJİSTİK SÜREÇLERİNDEKİ İYİLEŞTİRMELERİN MRO PERFORMANSI ÜZERİNE ETKİSİ; THY TEKNİK A.Ş. ÖRNEĞİ

THE IMPACT OF IMPROVEMENTS IN LOGISTICS PROCESS ON MRO PERFORMANCE: CASE OF TURKISH TECHNIC

Mehmet ERASLAN

YL Öğrenci, Gebze Teknik Üniversitesi

Bülent SEZEN

Prof. Dr., Gebze Teknik Üniversitesi

ÖZET

Havacılık endüstrisinde uçak komponentlerinin bakım (Maintenance), onarım (Repair) ve revizyon (Overhaul) (MRO) hizmetleri önemli bir süreç olmakla birlikte maliyetlerin büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Bir uçağın ortalama 25-30 yıldan fazla ömre sahip dayanıklı bir yapıda olduğu gerçeği ve ilerleyen yıllarda ağır bakım gelirlerinin yerini komponent bakım hizmetlerinin alacağı öngörüsü ile bu büyük pastadan pay alabilmek ve sektördeki konumunu güçlendirmek için tercih edilebilir bir MRO olmak önemlidir. Bu güvenilirlik ve kalite standartlarını yakalamak için servis hizmetlerinin en iyi şekilde müşteriye sağlanıyor olması gerekmektedir. Bunu sağlamak için de TAT (Turn Around Time) ve uygun fiyat teklifi müşterilerin ana karar yöneliminde en büyük etkidir. Bu araştırmada havacılıkta özellikle MRO servisini desteklemek için lojistik uygulamalarına ve bu süreçlerdeki iyileştirmelerden elde edilecek kazanımlara odaklanılmıştır. Önerilen iyileştirmelerin hayata geçirilmesinde yardımcı kaynaklar ve ara yüzler kullanılarak süreçler geliştirilecektir. Havacılık endüstrisinde hizmet sektörünün temel unsuru olarak MRO kavramı ve MRO hizmetlerinin genel süreçleri tanımlanacaktır. Bu aşamalarda eksiklikler ortaya konularak çözüm yolları belirlenecektir. Lojistiğin MRO üzerindeki etkisi incelenecek ve ilgili birimler üzerindeki modellemeleri yapılacak ve bu kapsamda hangi alanlarda ne kadar zaman ve iş kayıpları oluştuğunu tespit etmek için pareto analizleri ve türevleri ile saptanmıştır. Analiz sonuçlarına göre önemli alanlara odaklanılarak, gerekli iyileştirme çalışmaları daha efektif bir şekilde uygulanacaktır. MRO tarafından hizmet sunulan bir müşteri komponentinin şirketteki yaşam döngüsü ele alınacak ve hizmetin müşteriye teslimiyle son bulacak bu döngünün nasıl verimli ve daha etkin bir yapıya kavuşturulacağı değerlendirilecektir. Müşteri komponenti olarak son kullanıcı kastedilmiş olup MRO faaliyetlerinin içerisinde yer alan, ilgili tüm lojistik süreç çıktıları detaylı bir şekilde incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Havacılık Lojistiği, MRO, Komponent Bakım Performansı

ABSTRACT

Maintenance, repair and overhaul (MRO) services of aircraft components are an important process in the aviation industry, but they constitute a large part of the costs. It is important to be a preferable MRO in order to get a share of the cake and strengthen position in the sector with the fact that an aircraft has a life span of more than 25-30 years and has a durable structure and prediction that component maintenance services will replace heavy maintenance revenues in the following years. To meet these reliability and quality standards, service should be provided to the customer in the best possible way. To achieve this, TAT (Turn Around Time) and reasonable price offer are the biggest factors in the main decision orientation of the customers. This research will focus on logistics applications and gains from improvements in these processes to support MRO service in aviation. Processes will be developed by using auxiliary resources and interfaces in implementing the proposed improvements. In the aviation industry, the concept of MRO and the general processes of MRO services will be defined as the main element of the service sector. At these stages, deficiencies will be revealed and solutions will be determined. The effect of logistics on MRO will be examined and modeled on the relevant units and in this scope, how much time and job losses occur in which areas will be determined by pareto analysis and derivatives. According to the results of the analysis, the necessary improvement studies will be implemented more effectively by focusing on important areas. The life cycle of the customer components served by MRO will be discussed and how this cycle, which will end with the delivery of the service to the customers, will be evaluated in an efficient and more effective manner. As the customer component, the end user is meant and all relevant logistics process outputs included in the MRO activities are examined and evaluated in detail.

Keywords: Aviation Logistics, MRO, Component Maintenance Performance.

GLİOBLASTOMADA RADYOTERAPİ VE TEMOZOLAMİDE SONRASI GÖRÜLEN PSÖDOPROGRESYON VE SAĞKALIMA ETKİSİ

Dicle ASLAN

Öğr. Gör. Dr., Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyasyon Onkolojisi AD

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada; sadece radyoterapi (RT) ve RT ile eşzamanlı temozolamide (TMZ) uygulanan glioblastomalı (GB) hastalarda hastalık progresyonunu taklit eden ve perfüzyon magnetik rezonans görüntüleme (P-MRI) ile tespit edilebilen psödoprogresyonun değerlendirilmesi ve psödoprogresyonun sağkalıma etkisinin belirlenmesi amaçlandı.

Yöntem: Ocak 2006 – Haziran 2014 arasında GB tanısı ile bölümümüze başvuran 177 hasta çalışmaya dahil edildi. Hastaların tamamına cerrahi sonrası, 3 boyutlu (3D) veya 2 boyutlu (2D) planlama yapıldı. 3D planlama yapılacak hastalara simultane integre boost tekniği kullanılarak planlanan hedef volüme (PTV) 50 Gy ve 60 Gy (2-2,4 Gy/25 fraksiyon) dozlar ve PTV'nin % 95'ine dozun % 95'i tanımlandı. Eşzamanlı TMZ uygulanan hastalar; RT boyunca 75 mg/m²/gün ve RT bitiminden 4 hafta sonra, 28 günde bir 5 gün, 150-200 mg/m²/gün, 6 kür adjuvan TMZ kullandı. RT bitiminden sonra 3 ayda bir kontrol MRI'nda şüpheli lezyon saptanan hastalara P-MRI çekilip; nüks ve psödoprogresyon ayrımı yapıldı. Psödoprogresyon tespit edilen ve edilmeyen hastalarda genel sağkalım (GS) ve hastalıksız sağkalım (HS) süreleri karşılaştırıldı. İstatistiksel analizler Kaplan-Meier ve Log-Rank testleriyle yapıldı.

Bulgular: Hastalarda median yaş 54 (4-85) idi. Hastaların 156'sına (%88,1) RT ile eşzamanlı TMZ uygulanırken; 21'ine (%11,9) sadece RT uygulandı. 134 (%75,7) hastaya gross total rezeksiyon yapıldı. 45 (%25,4) hastada kitle parietal yerleşimli olup; 10' unda (%5,6) multipl kitle mevcuttu. Tam yanıt görülen hasta sayısı 111 (%62,7)' di. Tedavi boyunca hastaların sadece 6' sında (%3,4) grade IV yan etki gözlemlendi. Takiplerde 72 hastada (%40,7) RT alanı içinde progresyon görüldü.

Hastaların 26' sında (%14,7) P-MRI' da psödoprogresyon tespit edildi. Hastaların tamamında median GS 11 ay ve HS 8 ay olarak bulundu. Psödoprogresyon görülen 26 hastada median GS 17 ay (%95 CI;9,7-24,2) iken; psödoprogresyon görülmeyen 151 hastada median GS 12 ay (%95 CI;10,5-13,5) idi. Ancak istatistiksel olarak anlamlılık saptanmadı (p=0,1). Psödoprogresyon görülen ve görülmeyen hastalarda median HS sırasıyla; 13 ay (%95 CI;2,4-23,5) ve 7 ay (%95 CI;6-7,9) olarak belirlenirken; istatistiksel anlamlılık da mevcuttu (p=0,009).

Sonuç: Glioblastomada standart tedavi; eşzamanlı TMZ eşliğinde RT ve adjuvan TMZ'dir. Ancak agresif seyrinden dolayı yakın takip gereklidir. Psödoprogresyon; RT'deki gelişmeler ve TMZ'e paralel olarak ortaya çıkan, tümör progresyonunu taklit eden bir durumdur. Progresyonla ayrımı ise P-MRI ile yapılabilmektedir. Yapılan çalışmalar; psödoprogresyonun daha iyi tedavi sonucuna işaret edebileceğini göstermiştir. Bu çalışmada; P-MRI ile psödoprogresyon tespit edilen hastalarda HS sürelerinin daha uzun olduğu gösterildi. Ancak GS süreleri daha uzun olsa da; istatistiksel anlamlılık saptanmadı. Bu sebepten; MRI' da şüpheli görüntüler tespit edilen hastalarda mutlaka P-MRI ile değerlendirme yapılmalı ve psödoprogresyon tespit edildiği durumlarda tedaviye devam edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Glioblastoma, Psödoprogresyon, Radyoterapi, Temozolamide, Perfüzyon Magnetik Rezonans Görüntüleme

MİMARİ TASARIM ÖLÇÜTLERİNİN İRDELENMESİ

Habibe OFLAZ

Yıldız Teknik Üniversitesi

İbrahim Başak DAĞGÜLÜ

Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi

Özet

ABD’de yapılan bir araştırmaya göre insanlar normal bir günün %87’sini karşılıklı etkileşim içinde oldukları yapma bir çevrede geçirmektedir (1). Bu yapma çevrede yaşayan insanların temel gereksinmesi yaşamını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmesi, mekanların amacı ise kullanıcıyı çevredeki olumsuzluklardan koruyup ona güvenli ve uygun bir ortam sağlayarak sağlıklı ve güvenli bir yaşam sürdürebilmesine olanak sağlamasıdır.

Mimarlık adına günümüze ulaşmış ilk eser olan Vitruvius’un De Architectura’sıdır. Vitruvius, bu kitabında mimarın ve mimarlık eyleminin nasıl olması gerektiğinden bahseder. Mimari tasarımı ilk kez değerlendiren ölçütlerin yazılı olarak belgelendiği kabul edilen kitabında Vitruvius; başarılı bir mimarlık için sağlamlık (firmitas), kullanışlılık (utilitas) ve güzellik (venustas) etmenlerinin gerekli olduğunu ileri sürmüştür. Vitruvius’un M.Ö. Birinci Yüzyılda belirlediği kavramlar günümüzde “biçim, fonksiyon ve konstrüksiyon” şeklinde geçerliliğini koruyan temel değerlendirme kavramları olarak modern mimarlıkta da kullanılmaktadır (2).

Bu alanda yapılmış olan çalışmalarda mimari tasarım ölçütlerinden çok fazla söz edilmemiştir daha çok mimari değerlendirme ölçütlerinden yani ürünün değerlendirmesi ve tasarım alternatifleri arasından seçim yapmak için var olan değerlendirme ölçütlerinden söz edilmiştir, halbuki mimari tasarımın özellikle içinde var olduğu çevre bileşenleri ile düzgün ilişkiler kurabilmesi ve insan gereksinimlerini tam olarak karşılayabilmesi için tasarım aşamasında da birçok ölçütün varlığından söz etmek mümkündür.

En geniş anlamıyla bina kalitesinin arttırılabilmesi ve geliştirilebilmesi için tasarım sürecinde tasarım ölçütleri sistemine gereksinim duyulmaktadır. Bu bağlamda çalışma söz konusu tasarım ölçütleri sisteminin bileşenlerinin özellikle günümüzde ve yakın gelecekte neler olabileceğini irdelemeyi amaçlamaktadır.

Mimarlık adına günümüze ulaşmış ilk metinden bu yana mimari tasarım ölçütlerinin sayısı çok artmıştır ve teknoloji geliştikçe, sosyal yaşam çeşitlendikçe katılan ölçütlerin sayısı daha da artacaktır. Bu konuda akademik bir çabaya gerek duyulduğu düşünülmektedir, mesleki ve akademik çevrelerde bir farkındalık yaratmak çalışmanın asıl amacıdır. Bu ölçütleri sorgulama fikrini vurgulamak amacıyla bildiri meslektaşların dikkatine sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mimari Tasarım, Değerlendirme Ölçütleri, Tasarım Ölçütleri

HAVACILIK SİSTEMİNDE KULLANILAN EĞİTİM HANGARLARININ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF TRAINING HANGAR USED IN AVIATION SYSTEM IN TERMS OF OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY

Ozan ÖZTÜRK

Öğr. Gör., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Figen KÖKLÜ

Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi

Dilek CAN

Öğr. Gör., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Özet

Motorlu uçuşun yapılmasından sonra insanoğlu havacılık ile tanıştı ve yıllar içerisinde savaşların ivmelendirmesi ile onu geliştirdi ve yeni bir ulaşım biçimi haline getirdi. Havacılık sektörü dünyada ve ülkemizde teknolojinin en yoğun kullanıldığı, katma değeri yüksek olduğu bir sektördür. Havacılık sektörüne bakıldığında hız ve emniyet ilk sırada gelmektedir. Bu hız ve emniyet konularından dolayı her geçen gün havacılık sektöründe değişiklikler meydana gelmekte, yeni düzenlemeler ve tedbirler alınmaktadır. Her ne kadar tedbirler en üst düzeyde olsa da her zaman bir risk mevcuttur. Havacılık sektörüne atılmaya hazırlanan öğrenciler de bu riskleri iyi bir şekilde tanımalı ve riskleri minimum seviyeye indirmek için ne tür tedbirlerin alınmadı gerektiğini teorik ve havaaracı başında aldıkları pratik eğitimlerde öğrenmektedirler. İş Sağlığı ve Güvenliği açısından baktığımızda tehlike kavramı; en sade şekilde zarar verebilecek bir durum veya nesne olarak tanımlanır. Buna karşılık risk ise söz konusu tehlikenin zarar verme ihtimali anlamına gelmektedir. İş Sağlığı ve Güvenliğinin temel kavramları olan tehlike ve risk ile bir risk yönetim sistemi oluşturulur ve onu da gelecekte olması muhtemel ve sonuçları tam olarak bilinmeyen olayların değerlendirilmesi olarak tanımlayabiliriz. Bu çalışmada, İş Sağlığı ve Güvenliği kavramsal incelenmekte, uçak bakım öğrencilerinin bakım hangarı ve atölyelerinde karşılaştıkları risklerinin neler olduğu belirlenmekte, bu risklerin nasıl analiz edileceği tartışılmakta ve iyi bir şekilde yönetilerek risklerin minimum düzeye indirilme hususları değerlendirilmektedir. Çalışmada eğitim hangarında ve atölyelerde öğrenimine devam eden öğrencilere İş Sağlığı ve Güvenliği konusu ile alakalı sorular yönlendirilmiş ve alınan cevaplar değerlendirilmiştir. Çalışma sonucu elde edilen çıkarımlar doğrultusunda yükseköğretimde faaliyet gösteren fakülteler, yüksekokullar ve meslek yüksekokullarına yol göstermek ve risklerle nasıl mücadele edecekleri konusunda rehberlik etmek amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uçak Bakım Teknisyeni, Uçak Bakım Eğitimi, Hangar, Risk Yönetim

AKUT-SUBMAKSİMAL EGZERSİZ YAPAN BİREYLERDE PROTEİN DESTEĞİNİN BAZI KAN DEĞİŞKENİNE ETKİSİ

Mustafa KARAKUŞ

Dr. Öğretim Üyesi, Erciyes Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, ağırlık Antrenmanı süresince protein takviyesinin bazı kan değerleri üzerine etkisini incelemektir. Bu çalışmaya 18-24 yaş arası ve haftada 2 gün ortalama 60 dakika fiziksel aktivite yapan 20 erkek dahil edildi. Gönüllüler, protein takviyesi alan uygulama grubu ve protein takviyesi almayan kontrol grubu olarak rastgele iki gruba ayrıldı. Egzersiz öncesi tüm gönüllülerden kan örnekleri alındı. Isınmayı takiben, Gönüllülerin egzersiz aletlerinde bir kerede kaldırabilecekleri ağırlık ölçülüp (1 RM), her gönüllü için %80'i alınan egzersiz protokolü uygulandı. Egzersizden yaklaşık 60 dakika sonra tüm gönüllülerin kan örnekleri alındı. Sporcuların diyetleri uzman bir diyetisyen tarafından üç öğüne bölünerek tüm katılımcıların günde 1gr/kg olarak belirlenmiştir. Ek olarak, uygulama grubuna öğle yemeğinden sonra 500 ml su içinde çözülerek 35 gram whey proteini (toplam: günde 1.5 gr/kg) takviyesi verildi. Her iki grubun kan örnekleri günün aynı saatinde 24., 48. ve 72. saatlerde alınmıştır. Egzersiz sonrası uygulama grubu ile kontrol grubu arasında, grup etkisi düşünüldüğünde değerleri açısından anlamlı bir fark yoktur ($p > 0.05$). Grupların zaman etkisi bağımsız düşünüldüğünde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır ($p < 0.05$).

Sonuç olarak alınan protein takviyesinin gönüllü gruplar arasında belirgin bir fark ortaya çıkarmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Akut, Ağırlık egzersizi, Whey protein, Kan

İŞ HİJYENİNİN ERGONOMİK ETKİLERİ ÜZERİNDE BİR DEĞERLENDİRİLME**Hümeyra ÖZTÜRK**

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Cansu DÖNER

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Dilek ÖZTAŞ

Doç. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Ergun ERASLAN

Prof. Dr, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

ÖZET

İnsanoğlu geçmişten bugüne kadar çevresiyle etkileşim içinde olmuştur. Etkileşimler başta sağlık olmak üzere birçok dalların ilerlemesine de katkı sağlamıştır. Sağlık başlığı altındaki her türlü hastalıklarla mücadele bu yönüyle ortaya çıkmış ve günümüzde de birçok hastalıklarla mücadele söz konusu olmuştur. Bunlar, kişilerin mevcut sağlık durumlarının kötüleşmesini engellemek veya var olabilecek hastalıkların önüne geçmeyi hedeflemektedir. Hastalıklarla mücadele de en önemli unsur hijyendir. Hijyen yaşamımızın her alanında mevcuttur. İş hijyeni; insanların, hastalığa neden olan, sağlık ve iyilik halini bozan, toplumdaki bireyler arasında önemli ölçüde huzursuzluk ve verimsizlik yaratan, çevresel etmenleri ve stresleri gözlemleyen, değerlendiren, kontrol altına alan bir sosyo bilimdir.. Özellikle iş hijyeni, birçok fiziksel, biyolojik ve ergonomik hastalıkları ortaya çıkarmaktadır. İş yaşamındaki hijyen anlayışını başta işveren olmak üzere çalışanlar ile birlikte bilinçli bir şekilde yürütmek gerekmektedir. İşveren gereken eğitimleri kendisi de dahil olmak üzere alarak daha sonra çalışanlarına bu eğitimlerin verilmesine öncülük etmelidir. Bireylerin bulundukları ortamda güvenli bir şekilde çalışmaları, onları iş ve çevresel etkilerde olumlu yönde etkilemektedir. Güvenli ortamın yanı sıra sağlık içinde işlerini sürdürmeleri çalışma sahasında da birçok olaya öncülük etmektedir. Bireylerin sağlık denildiğinde iş sahasında dikkat etmesi gereken ergonomik sorumlulukları da devreye girmektedir. Bu sebeple ergonomi biliminin önemi ortaya çıkmaktadır. İnsanların davranışsal ve biyolojik özelliklerini inceleyerek, kişilere uygun yaşama ve çalışma ortamı sağlayan iş bilimi ergonomidir. Bireyler doğru eğitim ve uygulamalarla, ergonomi alanında bilinçlendirilmelidir. Bireylerin sağlıklı ve rahat ortamlarda çalışmalarını sürdürmeleri için iş hijyeni ve ergonomi konusu önemli bir alan kapsamaktadır. Her ne kadar fark edilmese de günlük yaşamda ergonomik sorunlarla sıklıkla karşılaşmaktadır. Ergonomik sorunların oluşmasındaki en önemli faktörlerden birisi olarak hijyen görülmektedir. Bu çalışmadaki amaç, bireylerin ergonomik açıdan iş hijyeninin temel etkisi altında kalmalarının incelenmesi olacaktır. İnceleme sonucunda elde edilecek gözlemlerin yorumlanması ve değerlendirilmesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hijyen, İş Hijyeni, Ergonomi, Fiziksel Etkenler, Biyolojik Etkenler, Sağlık

AN EVALUATION ON THE ERGONOMIC EFFECTS OF BUSINESS HYGIENE

ABSTRACT

Human beings have been interacting with their environment from past to present. Interactions have also contributed to the advancement of many branches, especially health. Combating all kinds of diseases under the heading of health has emerged with this aspect and today we have been dealing with many diseases. These aim to prevent the deterioration of the current health conditions of individuals or to prevent possible diseases. The most important factor in combating diseases is hygiene. Hygiene is present in every aspect of our life. Work hygiene; It is a socio science that causes people's disease, disrupts health and well-being, creates considerable discomfort and inefficiency among individuals in the society, observes, evaluates, controls environmental factors and stresses. Especially occupational hygiene reveals many physical, biological and ergonomic diseases. It raises. It is necessary to consciously carry out the hygiene understanding in business life together with the employees, especially the employer. The employer should take the necessary trainings, including himself, and then lead these trainings to his employees. Working safely in the environment in which they live affects them positively in business and environmental impacts. In addition to the safe environment, continuing their business in health leads many events in the field of study. When it comes to health, the ergonomic responsibilities, which should be taken into consideration in the business field, come into play. For this reason, the importance of the science of ergonomics becomes apparent. It is ergonomics of business science that provides people with a suitable living and working environment by examining the behavioral and biological characteristics of people. Individuals should be made conscious in the field of ergonomics with the right education and practices. Occupational hygiene and ergonomics cover an important area for individuals to continue their work in a healthy and comfortable environment. Although not noticeable, ergonomic problems are frequently encountered in daily life. Hygiene is seen as one of the most important factors in the formation of ergonomic problems. The aim of this study will be to examine the individuals under ergonomic occupational hygiene. Interpretation and evaluation of the observations to be obtained as a result of the examination will be made.

Key Words: Hygiene, Occupational Hygiene, Ergonomics, Physical Factors, Biological Factors, Health

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ALANINDAKİ TEKNOLOJİK GELİŞMELERE YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME

CANSU DÖNER

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Hümeysra ÖZTÜRK

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Dilek ÖZTAŞ

Doç.Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Ergun ERASLAN

Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

ÖZET

Sanayi çağıının ortaya çıkmasıyla birlikte insanoğlu çalışma hayatında daha aktif bir şekilde rol almaya başlamıştır. Bu aktif rolle beraber iş hayatındaki olumsuzluklar, çalışan üzerinde fiziksel, biyolojik ve ruhsal sorunların artmasına neden olmuş ve bu sorunların önlenmesine yönelik tedbirlerin alınmasını da gerekli kılmıştır. Günümüzde, her bireyin güvenliğinin ve sağlığının korunması iş ortamında bir zorunluluk haline gelmiştir. Böylece iş sağlığı ve güvenliği kavramı ortaya çıkarak çalışma hayatının önemli yapı taşlarından birini oluşturmuştur. Multidisipliner bir yapıya sahip olup diğer bilim dallarıyla etkileşim içinde olan bu kavram, çalışma ortamında oluşabilecek riskleri ortadan kaldırmayı ya da minimum düzeye indirmeyi amaçlamaktadır. İş sağlığı ve güvenliği, işyerlerinde etkin bir şekilde oluşturulduğunda hem çalışana hem de işverene pek çok fayda sağlamaktadır. İş sağlığı ve güvenliğinde, çalışan sağlığını ve güvenliğini tehdit eden kimyasal, fiziksel, biyolojik ve psikososyal risklerden korunma yöntemleri geliştirmek için multisektörel bir yaklaşım gerekmektedir. Günümüzde teknolojinin ve bilişimin gelişimi ile sanayinin her alanında gerçekleşen dijital dönüşüm iş sağlığı ve güvenliği alanında da hızla ilerlemektedir. Teknolojik dönüşümün iş sağlığı ve güvenliği alanına entegre edilmesi sayesinde çalışanların sağlık ve güvenliklerinin sağlanmasında önemli adımlar atılmıştır. Bu dönüşüm içerisinde iş sağlığı ve güvenliği yazılımları, bilgi yönetim sistemleri, akıllı kişisel korucuyu donanımlar, ergonomik tasarımlar ve simülasyon eğitimleri gibi birçok faydalı ürün yer almaktadır. Teknoloji desteğiyle ortaya çıkan iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yenilikçi yaklaşımlar, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önemli ölçüde azaltırken kuruluşun verimliliğini de olumlu şekilde etkilemektedir. Bu yüzden kuruluşlar çalışma ortamındaki iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesinde teknolojiye yararlanmaya öncelik vermelidir. Bu çalışmada, iş sağlığı ve güvenliği alanındaki teknolojik gelişmeler ayrıntılı bir şekilde incelenecektir.

Günümüzde, gelişen teknolojik uygulamalara daha yakından bakılarak iş sağlığı ve güvenliği üzerindeki etkileri değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: İş Sağlığı ve Güvenliği, Teknoloji, Akıllı Ürünler, Yazılım, Ergonomi, Tasarım

AN EVALUATION FOR TECHNOLOGICAL DEVELOPMENTS IN OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY

ABSTRACT

With the advent of the industrial age, human beings began to take a more active role in working life. Along with this active role, the negativities in business life caused an increase in physical, biological and mental problems on the employee and made it necessary to take measures to prevent these problems. Today, protecting the safety and health of each individual has become a must in the business environment. Thus, the concept of occupational health and safety emerged and formed one of the important building blocks of working life. This concept, which has a multidisciplinary structure and interacts with other disciplines, aims to eliminate or minimize the risks that may occur in the working environment. When occupational health and safety is created effectively in workplaces, it provides many benefits to both employees and employers. In occupational health and safety, a multisectoral approach is required to develop methods of protection from chemical, physical, biological and psychosocial risks that threaten employee health and safety. Today, digital transformation in every field of industry with the development of technology and informatics is rapidly progressing in the field of occupational health and safety. Thanks to the integration of the technological transformation in the field of occupational health and safety, important steps have been taken in ensuring the health and safety of the employees. This transformation includes many useful products such as occupational health and safety software, information management systems, smart personal protective equipment, ergonomic designs and simulation training. Innovative approaches in the field of occupational health and safety, which have emerged with the support of technology, significantly increase the productivity of the organization while significantly reducing work accidents and occupational diseases. Therefore, organizations should give priority to using technology in the prevention of work accidents and occupational diseases in the working environment. In this study, technological developments in the field of occupational health and safety will be examined in detail. Today, the impact of developing technological applications on occupational health and safety will be evaluated.

Key Words: Occupational Health and Safety, Technology, Smart Products, Software, Ergonomics, Design

KADIN SPORCULARIN İKİ FARKLI DENGİ TESTİNDEKİ PERFORMANSLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Emre ŞİMŞEK

Öğr. Gör. Dr., Erciyes Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışma, kadın sporcuların unipedal denge testi ile biodex denge sistemindeki performanslarının karşılaştırılması amacıyla yapılmıştır. Çalışmaya herhangi bir sağlık problemi bulunmayan 16 ($21,19 \pm 3,19$ yaş) kadın sporcu gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmada denge ölçümleri için unipedal denge testi protokolü ve biodex denge sistemi kullanılmıştır. Her iki denge testinde de gözler açık ve kapalı pozisyonda ölçümler gerçekleştirilmiştir. Biodex denge sisteminde (tek bacak) statik denge ölçümü parametrelerinden overall(OA), unipedal denge testinde ise aritmetik ortalama(UO) ve en iyi(UE) değerleri not edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 22 paket program kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım göstergelerine Shapiro-Wilk testi, Histogram ve Q-Q Plot grafikleriyle ile bakılmış ve verilerin normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Veriler normal dağılım göstermediği için her iki denge testinden elde edilen değerler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Spearman-Rho testi uygulanmıştır. Gözler açık ve gözler kapalı pozisyonda yapılan ölçümlerde biodex denge sisteminden elde edilen OA değerleri ile unipedal denge testinde elde edilen değerler arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Gözler kapalı pozisyonda yapılan ölçümlerde UO ile UE değerleri arasında pozitif yönlü yüksek bir ilişki tespit edilmiştir ($r= ,815$ | $p<0,01$). Sonuç olarak unipedal denge testi ile biodex denge sistemi parametreleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Elde edilen bu sonuçlara göre; özellikle denge ölçümlerinde sadece unipedal denge testini kullanan araştırmacılar için önemli bulgular içerdiği görülmektedir. Bu sonuçlarının daha iyi anlaşılması için örneklem sayısının artırılarak geniş kapsamlı bir çalışma yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Biodex, Denge, Unipedal

KAYAK SPORUNU YAPMAYI TERCİH EDEN BİREYLERİN SPORDAN ZEVK ALMA NEDENLERİNİN İNCELENMESİ

Nursever ÇÖLGEÇEN

Erciyes Üniversitesi, BESYO

ÖZET

İyi organize edilmiş sportif etkinliklere katılan çocuk ve gençlerde istenmeyen davranışların daha az olduğu ya da azalan bir eğilim gösterdiği yapılan çalışmalarda vurgulanmıştır. Bu noktada sporu öğreten kişiler olarak antrenörlerin ve beden eğitimi öğretmenlerinin, katılımcıların fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişimlerinde önemli bir role sahip olduğu söylenebilir. Öğreten kişilerin planladığı sportif etkinliklere katılan birey, olumlu gençlik deneyimi kazanmak için uygun ortamlarla karşılaşır. Bu durumu ortaya çıkaran çalışmalar sonucunda sportif etkinliklere katılan çocukların katılmayan akranlarına göre keyif alma ve akademik başarıların yüksek olduğu kötü alışkanlıkların da düşük olduğu gözlenmiştir.

Bu çalışmada kayak sporunu yapmayı seçen bireylerin spor yapma yılı ve spor yapma seviyelerine göre değerlendirerek yaptıkları spordan zevk alma nedenleri incelenmek istenmiştir. Araştırma 2019-2020 yıllarında aktif olarak antrenman ve yarışmalara katılan kayak sporcuları üzerinde yapılmıştır. Yaşları 16-26 olan 106'si kadın, 126'i erkek toplamda 232 sporcu örneklem grubunu oluşturmuştur. Veri tabanlarından gerekli literatür araştırması yapıldıktan sonra geçerlik ve güvenirliğini Wiersma (2001) Türkçeye uyarlamasını da Çimen ve Gürbüz'ün (2010) yaptığı Spordan Zevk Alma Kaynakları Ölçeği (SZAKÖ) uygulanmıştır.

Bulgular cinsiyet değişkeni ve öz kaynaklı yeterlik, yarışma heyecanı, efor harcama, dış kaynaklı yeterlik, akran bağlılığı ve olumlu aile desteği alt boyutlarına göre incelendiğinde kadın sporcularla erkek sporcular arasında bazı parametrelerde $p<,05$ düzeyinde anlamlı fark tespit edilmiştir. Yaş, spor yapma yılı, spor yapma seviyesi değişkenlerinde de $p<,05$ düzeyinde anlamlı farklar tespit edilmiştir. Eğitim seviyesi değişkeninde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Anahtar Sözcükler: Sporcu, kayak, spordan zevk alma.

AA 2024-T351 ALÜMİNYUM ALAŞIMININ SÜRTÜNME KARIŞTIRMA KAYNAĞI İLE BİRLEŞTİRİLMESİNDE PİM KAYDIRMASININ MEKANİK ÖZELLİKLER ÜZERİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Şefika KASMAN

Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Makine Mühendisliği Bölümü, 35397 İzmir

Sertan OZAN

Dr. Öğr. Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Makine Mühendisliği Bölümü, 66100 Yozgat

ÖZET

Bu çalışmanın amacı geleneksel ergitme kaynak yöntemlerine alternatif olarak geliştirilen sürtünme karıştırma kaynak yöntemini kullanarak AA 2024-T351 alüminyum alaşımlarının birleştirilebilirliğini incelemektir. Bu maksatla, AA 2024-T351 alüminyum alaşımlarının birleştirilmesi işlemi sırasında kaynak bölgesinde iki adet kaynak dikişi oluşturulmuştur. İlk kaynak dikişi plakaların temas yüzeyinde oluşturulurken ikinci kaynak dikişi ise pim in ilerleyen tarafa ve geri çekilen tarafa 2 mm kaydırılması ile elde edilmiştir. AA 2024-T351 alaşım plakaları helisel pin profiline sahip takım kullanılarak 400 ve 630 dev/dak takım dönme hızında, 63 mm/dak kaynak hızında birleştirilmiş olup mekanik özellikleri makroyapısal değişimlerle birlikte incelenmiştir. Kaynaklı bağlantıların mekanik özellikleri çekme dayanımı ve kopma uzaması (%) değerleri kullanılarak karakterize edilmiştir. Pim kaydırma uygulanmaması durumunda takım dönme hızının artması çekme dayanımının 213 MPa'dan 294 MPa değerine yükselmesine sebep olmuştur. Kaynaklı bağlantıların çekme dayanımının 213 MPa ile 305 MPa arasında değiştiği tespit edilmiştir. Kaynaklı bağlantıların çekme testi sonrası tamamının karıştırma bölgesinden kırıldığı tespit edilmiş olup kırılma gevrek formda gerçekleşmiştir. En yüksek çekme dayanımı sergileyen kaynak bağlantısı kaydırma tekniği kullanılarak pim in ilerleyen tarafa 2 mm kaydırılmasıyla 400 dev/dak takım dönme hızında elde edilmiştir. Makroyapısal incelemeler neticesinde pimi ilerleyen tarafa kaydırmayla elde edilen kaynaklı bağlantılar dışındaki tüm kaynaklı bağlantıların makro-ölçekte kusur içerdikleri tespit edilmiştir. Kaynak dikişinin enine kesiti üzerinde kaynak dikişini karakterize eden bölgeler (karıştırma bölgesi, termomekanik olarak etkilenmiş bölge, ısı tesiri altındaki bölge) ve iş parçası dahil olmak üzere sertlik profili oluşturulmuştur. Mikro Vickers sertlik ölçüm sonuçlarında görülmüştür ki değişen kaynak koşulları ve pim kaydırmanın etkisi kaynak dikişinin sertliğinde değişimler yaratmıştır. Ayrıca, her bir kaynak koşulu için yukarıda bahsedilen bölgelerde sıcaklık ve plastik deformasyonun ortak etkisi sertlik üzerinde önemli değişimlerin meydana gelmesini sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Sürtünme Karıştırma Kaynağı, AA 2024-T351 Alüminyum Alaşımı, Mekanik Özellikler, Makroyapı

ÜRETİM SÜREÇLERİNDE DOĞAL DİL İŞLEME VE MAKİNE ÖĞRENİMİ**Natural Language Processing and Machine Learning in Production Processes****Elif Melike DEDELEROĞLU**

Yüksek Lisans Öğrenci, Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Ali Fuat GÜNERİ

Danışman: Mühendislik Fakültesi Dekanı, Yıldız Teknik Üniversitesi

Özet

Güncel teknolojik konulardan biri olan doğal dil işleme, insanoğluna çoğu alanda kolaylık sağlamayı amaçlamaktadır. Doğal dil işleme, yazılım kütüphanelerini kullanılarak tasarlanan uygulamalar ve sistemlerle makinelerin, metinleri kontrol edebilmeleri, komutları anlayıp yönlendirmeleri ve kendi kendilerini eğiterek üretim süreçlerinin iyileştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Ancak teknolojinin getirdiği kolaylıklar bilinmesine rağmen, günümüzde doğal dil işlemeyle ilgili oluşumlar henüz yaygınlıkla kullanılmamaktadır.

Doğal dil işleme ve makine öğrenimi algoritmaları birlikte çalıştırılarak sonuç alınmasına gayret edilmektedir. Bu bileşik algoritma çalışmalarıyla sistemlerin kalitesini belirlemede önemli ölçerler olarak tanımlanan üç temel unsur: 1) Güvenilirlik, 2) Sürdürülebilirlik, 3) Anında müdahale oldukça kolaylaşmaktadır. Bu ölçerlerin istenilen düzeyde sürekliliği de peyder pey etkili kontrollerle mümkündür.

Mühendislik tabanlı üretim süreçlerinde doğal dil işleme ve makine öğrenimi birden fazla alanda kullanılmaktadır. Bunlar komut verme, kodlama, kişi tanıma, iş etki analizi, hata analizi, işlemlerin kontrolü, fonksiyonların iyileştirilmesi, sistemlerin standardize edilmesi olarak listelenmektedir. Üretimsel süreçlerin takip edildiği büyük fabrikalardaki otomasyon sistemlerinde; komut ve yazılımlarla ilerletilen günlük işlemlerde, makine öğrenimi ve doğal dil işlemeyle işlemlerin standartdizasyonuna ciddi biçimde gereksinim duyulmaktadır. İnsan kaynağı tabanlı üretim süreçlerinde görevlerin takibi, rutin işlerin standardize edilmesi, işlerin doğru biçimde yönetilebilecek şekilde parçalara bölünmesi, doğru kişinin doğru pozisyona konumlandırılması, insan kaynaklı değişkenlik gösteren iş eforlarının standardize edilmesi alanlarında kullanılmaktadır.

Bu tezde makine öğrenimi ve doğal dil işleme algoritmalarının analiz edilmesi, birlikte kullanım alanlarının çıkarılması ve birlikte kullanımında en uygun yöntemlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada mühendislik ve insan kaynakları tabanlı üretim süreçlerinde bu iki yöntemin kullanım sıklığı araştırılmış, kullanımları hakkında literatür taraması yapılmıştır. Çalışma neticesinde üretim süreçlerinde analiz, tasarım, uygulama ve test aşamalarında iyileştirmelerin, hangi algoritmalar kullanıldığında olacağı analiz edilmiştir. İlaveten, hangi

algoritmalarının sıklıkla kullanıldığı tespit edilmeye çalışılmış, hatta sıklıkla kullanılmayan algoritmalar yerine kullanılması etkin algoritmaların analizi yapılmıştır.

Ürün tasarımında müşteri taleplerinin işlenmesi ve önceliklendirilmesi için doğal dil işleme yöntemlerinden biri olan semantik analizin etkili sonuçlar verdiği, müşteri memnuniyetini arttırdığı, süreçleri kolaylaştırdığı gözlemlenmiştir. Proje yönetimi süreçlerinde KNN ve Naive Bayes sınıflandırma yöntemlerinin, projelerin statülerinin güncellenmesinde ‘proje yöneticilerinin beyanlarına’ olan bağlılığı azalttığı ve statülerinin standardizasyonuna yardımcı olduğu gözlemlenmiştir. Durum tabanlı analizlerinde, ‘stemming’, ‘lemmatizasyon’ ve ‘n gram’ algoritmalarının etkin olduğu gözlemlenmiştir. Fabrika makinelerdeki hataların mühendislerin gözlemleri ve notlarıyla takibinin lemmatizasyon methodlarıyla standartlaştırıldığında hataların sınıflandırılmasının ve analizinin kolaylaştığı incelenmiştir. Ayrıca, literatür taramasında doğal dil işleme ve makine öğrenimi algoritmalarının transfer öğrenimi algoritmalarıyla birlikte kullanılabildiği gözlenmiştir. Müşteri memnuniyetinin artırılmasında pareto analizinin oluşturulması ve etüdünün, bu üç yöntemle birlikte kullanılmasıyla kolaylaştığı izlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: NLP, Doğal Dil İşleme, Makine Öğrenimi, Üretim Süreçleri, Naive Bayes, KNN, Proje Yönetimi, Üretim Süreç Yönetimi.

Abstract

With natural language processing, applications and systems designed using software libraries, machines contribute to improving production processes by controlling texts, understanding and directing commands, and educating themselves.

In addition, the determination of the frequency of each NLP and machine learning algorithm used in production processes was pursued, including the identification of alternative algorithms that could be used instead of the frequently used NLP-machine learning algorithms. Our work includes the determination of the frequency of joint NLP-machine learning use in engineering and human resource based production processes; and the literature review of their joint use cases. The goals of our study are the analysis of NLP and machine learning algorithms, the determination of application areas for their joint use, the determination of algorithms most suitable for joint use. The results of the research were used in the analysis of the production processes and in the determination of application and testing algorithms that provide the best production improvements.

In human resource-based production processes, it is used in the fields of following up tasks, standardizing routine jobs, dividing the work into parts that can be managed properly, positioning the right person in the right position, standardizing human-oriented variable work efforts. In automation systems in large factories where production processes are followed; In daily operations that are advanced with commands and software, there is a serious need for standardization of processes with machine learning and natural language processing.

In this thesis, it is aimed to analyze machine learning and natural language processing algorithms, to extract the fields of use together and to determine the most appropriate methods

for their use. As a result of the study, it is analyzed which algorithms will be used in the analysis, design, application and test stages of production processes. In the study, the frequency of use of these two methods in engineering and human resources-based production processes were investigated and a literature review was made about their use.

It is observed that semantic analysis, which is one of the natural language processing methods for processing and prioritizing customer demands in product design, gives effective results, increases customer satisfaction and facilitates processes. In project management processes, it has been observed that KNN and Naive Bayes classification methods reduce adherence to 'project managers' statements' and help standardize their status in updating the status of the projects.

Keywords: Natural Language Processing, Machine Learning, Production Processes, Naive Bayes, KNN, Project Management,

YETİŞKİNDE NADİR GÖRÜLEN BİR İLEUS NEDENİ OLARAK MORGAGNİ HERNİSİ MORGAGNİ HERNİA, A RARE CASE OF ILEUS IN ADULT

Seyyit Muhsin SARIKAYA

Op. Dr., Kayseri Şehir Hastanesi, Genel Cerrahi Kliniği

Olgu:

Acil servise şiddetli karın ağrısı, on gündür gaz gaita çıkaramama ve karın şişkinliği ile başvuran 76 yaşında erkek hasta burada değerlendirildi. Fizik muayenesinde karında distansiyon, yaygın hassasiyet ve defans mevcuttu. WBC: 16.700 Hb: 14,2 Plt: 374.000 idi. Biyokimya tetkiklerinde anlamlı bir değişiklik yoktu. Çekilen ayakta direkt batın grafisinde yaygın hava sıvı seviyeleri vardı.

Eksplorasyonda, çıkan kolon segmentinin ve ince barsakların ileri derece dilate olduğu ve sol kolon segmentlerinin ise boş olduğu görüldü. Eksplorasyon sırasında transvers kolon ve omentumun sağda antero-medialde Larrey aralığından toraksa herniye olduğu görüldü. Burada yaklaşık 7*8 cm kadar defekt mevcut idi. Herniye olan transvers kolon kolaylıkla redükte oldu ve yapılan incelemede nekrotik veya iskemik bir bölge görülmedi. Ancak omentumda iskemik görünümlü bir kısım mevcuttu, burası usulünce rezeke edildi. Hastanın servis takiplerinde postop 1 gün gaz deşarjı, postop 2. gün gaita deşarjı oldu. Postop 5. gün hasta şifa ile taburcu edildi.

Giriş:

Klasik Kongenital Diafragma Hernileri (KDH), plevro-peritoneal yapıların kapanmasındaki bir yetersizliktir. Bu yetersizliğin neden tam olmadığı bilinmemektedir. Genetik temeline yönelik çalışmalar yapılmış ancak genetik bir etken net olarak ortaya konulamamıştır. Prevalansı konusunda yapılan çalışmalarda 10.000 canlı doğumda 1-4 arasında değişen oranlar bulunmuştur.

Anatomik Bulgular:

KDH fitıkları defektlerin bulunduğu bölgeye göre adlandırılırlar. Defektlerin %95'i postero-lateral bölgede görülürken (Bochdelec Herni) % 5 gibi küçük bir kısmı ön tarafta sağ-sol parasternal olarak (Morgagni) görülebilir. Morgagni hernisi bütün KDH % 2 si kadardır ve bunların da %5'i adult hastalarda görülür.

Solda genellikle mide thorax içine fitıklaşırken sağda Karaciğer barsakların torax içine fitıklaşmasına kısmen engel olur (bochdelac ta) ancak morgagni hernilerinde ön tarafta olduğu için barsaklarında fitıklaşması görülebilir. Eğer karın içeriğinde bir fitıklaşma olursa bu pleuroperitoneal bir kese içinde görülür.

Semptomlar:

Çoğunlukla yeni doğan döneminde görülen bu fitıklar yeni doğanlarda çoğunlukla solunum problemlerine neden olarak tanı alırlar. Ancak yetişkinlerde çoğunlukla asemptomatiktirler ve genellikle bir başka hastalık nedeni ile yapılan ameliyatlar sırasında incidental olarak tanı konulur. Nadiren semptomatik olanlar da ise dispne, konstipasyon – obstipasyon, karın ağrısı ve abdominal distansiyon görülebilir. Tanıda bilgisayarlı tomografi oldukça yardımcıdır.

Tedavi:

Morgagni hernileri nadir ve asemptomatik görülmelerine rağmen görülür görülmez mutlaka cerrahi olarak tedavi edilmelidirler. Cerrahi tedavide defektin büyüklüğüne göre sadece primer onarım yapılabileceği gibi büyük defektlerde primer onarımın üzerine mesh takviyesi de yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Morgagni Hernisi, Yetişkin, İleus

İBNÜ'L-MİBRED'E GÖRE MÜDELLES RİVAYETLER*

Arş. Gör. Dr. Rıdvan KALAÇ
Van YYÜ İlahiyat Fakültesi

Arş. Gör. Hayrullah ENGİN
Hakkâri Ü. İlahiyat Fakültesi

ÖZET

Bir şeyin kusurunu gizlemek anlamında kullanılan tedlis, hadis ıstılahında herhangi bir râvînin görüşmediği veya görüştüğü halde kendisinden hadis dinlemediği hocasından işittiği vehmini uyandıracak şekilde rivayette bulunmasıdır. Buradan hareketle bir râvînin naklettiği hadisin isnadında muhatabı aldatarak görüşmediği veya görüştüğü halde hadis rivâyet etmediği hocasından işittiği zannını uyandıracak biçimde rivayet ettiği hadise müdelles hadis denilmiştir. Hadisin senedindeki râvîlere ve rivayet lafızlarına yönelik müdahalelerde bulunan bu kişilere müdellis râvî denir. Naklettiği hadiste tedlis yapan kişi, aslında hadisin isnadında yer alan açıklık ve berraklığı ortadan kaldırmak suretiyle kapalılığı tercih etmiş ve böylelikle hilekâr davranarak hadisin kusurunu gizlemek için bu yola başvurmuştur. Bundan dolayı müdellis râvînin tedlis yaparak naklettiği hadisin hükmü değeri konusunda âlimler muhtelif görüşler ileri sürmüşlerdir. Ancak genel olarak bu türden olan rivayetler, zayıf hadis kategorisinde değerlendirilmiştir. Hadis rivayetinde hassas bir noktaya temas etmesi açısından müdelles hadis, aynı zamanda hadis usulünün önemli konularından birisidir ve hadis tarihinde bu konuyla ilgili pek çok muhaddis âlim önemli malumatlar kaydetmiştir. Bu muhaddislerden birisi de İbnü'l-Mibred el-Makdisî'dir (ö.909/1503). Aynı zamanda önemli bir Hanbeli usulcüsü olan İbnü'l-Mibred, 840/1436-909/1503 yılları arasında Dımaşk'ta yaşamış, döneminin önemli simalarından hadis, fıkıh, tefsir, tasavvuf, nahiv, tarih ve tıp gibi çeşitli ilimler tahsil etmiştir. Bilhassa Hadis ilimleri ve Hanbelî fıkında temayüz eden İbnü'l-Mibred, dört yüzün üzerinde eser kaleme almıştır. Bu tebliğde çeşitli eserlerinden hareketle İbnü'l-Mibred'in müdelles rivâyetlerle ilgili yaklaşımı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Hadis, Tedlis, Müdelles, Müdellis Râvî, İbnü'l-Mibred el-Makdisî.

Abstract

The discipline used to hide the flaw of something is that it narrates in the hadith contest in a way to awaken the vehicle he heard from his teacher, where he did not listen or hadith, although he did not meet or talk. From this point of view, the hadith narrated by a narrator, deceiving the interlocutor in the name of the hadith he narrated, or the narration he narrated in such a way as to evoke the belief that he heard from his teacher that he had not heard the hadith. These people who intervene in the narrations and narrations in the hadith promissory note are called mudellis narrator. The person who had taken the treatment in the hadith he had transferred preferred the closeness by eliminating the clarity and clarity in the hadith, and thus, he applied this way to hide the defect of the hadith by acting deceitfully. For this reason, scholars have put forward various opinions on the value of the hadith transmitted by the author of the investigation. However, narrations of this type are generally evaluated in the weak hadith category. In terms of touching a sensitive point in the hadith narration, the hadiths were also one of

* Bu çalışma 2019 yılında tamamladığımız *Kudâme Ailesi ve Hadis* başlıklı doktora tezi esas alınarak hazırlanmıştır.

the important issues of the hadith procedure and many scholars in the history of the hadith recorded important information. One of these scholars is İbnü'l-Mibred al-Makdisî (ö.909/1503). Ibn al-Mibred, who was also an important Hanbali operator, lived in Damascus between 840/1436-909/1503 and collected various sciences such as hadith, fiqh, tafsir, sufism, nahiv, history and medicine. Ibn al-Mibred, especially in the Hadith sciences and Hanbali jurisprudence, wrote more than four hundred works. In this communiqué, based on various works, the approach of Ibn al-Mibred regarding the narrations related to the history will be examined.

Keywords: Hadith, Concealer, Concealed, Müdellis Narrator, İbnü'l-Mibred al-Makdisî.

DETERMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN NDVI AND YIELD BY USING REMOTE SENSING FOR SILAGE CORN IN KONYA REGION*

Nurettin KAYAHAN¹

Taner USTUNTAS²

Cevat AYDIN¹

¹ Selçuk University Department of Agricultural Machineries and Technologies Engineering

² Kocaeli University, Department of Geomatics Engineering

ABSTRACT

This study focuses on the yield estimation of silage corn in the province of Konya. This study was carried out in Selçuk University Sarıcalar Research and Application Farm in province of Konya. In this study, normalized difference vegetation index (NDVI) values obtained by using remote sensing techniques were compared with yield and the availability of estimation of yield by using NDVI was determined.

In the Study, approximately 1000 m² of silage corn planted in the field. The field is divided into plots. Different doses of nitrogen applied to different plots to obtain different yields on different plots. In this way, 5 parcels having different yields were obtained. Aerial images were taken from these plots before the flowering period, during the flowering period and after the flowering period. NDVI values were calculated from these images. Yields of plots were measured in the time of harvest.

NDVI values were compared with the yield values. The highest correlation ($R^2=0.945$) were found between the images obtained during the flowering period and yields. It showed that the estimation of the yield is available with image taken during this period.

Keywords: Remote Sensing, NDVI, Yield estimation, Precision agriculture

* This study is summarized from the Master's Thesis of Nurettin KAYAHAN supported by BAP Coordinatorship of Selçuk University, Konya, Turkey (Project No. 11101022).

ÖĞRETMENLERDE TAKIM ÇALIŞMASI TUTUMU ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Bahadır GÜLBAHAR

Dr. Öğr. Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
Türkçe ve Sosyal Bilimleri Eğitimi Bölümü

ÖZET

Sürekli gelişme ve daha nitelikli hizmet ya da ürün sunmanın örgütlerin en önemli hedefleri olduğunu söylemek mümkündür. Bu hedeflere ulaşabilmeleri için örgütlerin çalışanlarından düzenli yüksek performans ve etkinlik elde etmeleri gerekmektedir. Birtakım bireysel özellikler, bazı çalışanların yüksek performans ve etkinlik sergilemelerini kolaylaştırabilir. Fakat denetleyen, değerlendiren, motive eden ve güven duygusunu güçlendiren bir yapının içinde olmamak, bu nitelikteki iş görenlerin dahi verimliliklerinde düşüş yaşanmasına neden olabilir. Bu nedenle çalışanların bir takım içinde olmaları, takımla çalışma alışkanlığı kazanmaları önem arz etmektedir.

Var olma amaçları göz önünde bulundurulduğunda, öğretmenlerin eş güdüm içinde ve iş birliği yaparak çalışmalarının okullar için oldukça önemli bir etken olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin takım çalışmaları, okulların amaçlarına ulaşmasını kolaylaştıracaktır. Öğretmenlerin etkili takım çalışmalarını gerçekleştirebilmeleri için takım çalışmasının önemine inanmış olmaları, takım çalışmasıyla ilgili olumlu duygu ve düşüncelere sahip olmaları gerekmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerde takım çalışmasına ilişkin tutumu geliştirmek önem arz etmektedir. Bu nedenle öğretmenlerde takım çalışmasına ilişkin tutumu belirlemede kullanılabilecek ölçme araçlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmayla, öğretmenlerin takım çalışmasına ilişkin tutumlarını belirlemede kullanılabilecek bir ölçme aracı geliştirmek amaçlanmıştır. Bu amaçla hazırlanan 5’li likert tipi denemelik ifadeler, 414 kişilik bir öğretmen grubuna uygulanmış ve elde edilen veriler analiz edilmiştir. Faktör analizi sonuçlarına göre, öz değeri 1,0’dan büyük ve toplam varyansın % 46,06’sını açıklayan tek faktörlü ve 13 maddeden oluşan bir ölçek geliştirilmiştir. Madde-toplam korelasyonuna dayalı madde analizleri sonuçlarına göre, deneme uygulamasına giren 13 maddeden tamamının nihai ölçekte yer alabilecek nitelikte olduğu, maddelerin faktör yük değerlerinin ,60 ile ,74 aralığında ve korelasyon değerlerinin ,53 ile ,68 aralığında değiştiği ve 0,05 düzeyinde manidar olduğu tespit edilmiştir. Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayı değeri ,90 olan ölçeğin çok yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu anlaşılmıştır. “Öğretmenlerde Takım Çalışmasına İlişkin Tutumu Ölçeği” olarak adlandırılan ölçeğin öğretmenlerin takım çalışmasına ilişkin tutumlarının ölçülmesinde kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Takım Çalışması, Öğretmen Tutumları, Ölçek Geliştirme.

DEVELOPMENT OF TEAM STUDY ATTITUDE SCALE IN TEACHERS: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Abstract

It is possible to say that continuous improvement and providing more qualified services or products are the most important goals of the organizations. In order to achieve these goals, organizations must obtain regular high performance and efficiency from their employees. A number of individual features can make it easier for some employees to show high performance and effectiveness. However, not being in a structure that inspects, evaluates, motivates and strengthens the sense of trust may cause even a decrease in their productivity. For this reason, it is important that the employees are in a team and gain the habit of working with the team.

Considering the objectives of existence, it is understood that working in coordination and collaboration is a very important factor for schools. Teachers' team work will make it easier for schools to achieve their goals. In order for teachers to carry out effective team work, they should believe in the importance of team work and have positive thoughts about team work. Therefore, it is important to develop the attitude towards team work in teachers. For this reason, there is a need for measurement tools that can be used to determine the attitude towards team work in teachers. With this study, it was aimed to develop a measurement tool that can be used to determine teachers' attitudes towards team work. The 5-point likert-type essay statements prepared for this purpose were applied to a group of 414 teachers and the data obtained were analyzed. According to the results of the factor analysis, a single factor scale consisting of 13 items with an eigenvalue greater than 1.0 and explaining 46.06% of the total variance was developed. According to the results of the item analysis based on item-total correlation, all 13 items that entered the trial application were capable of being included in the final scale, the factor load values of the items ranged from ,60 to ,74 and the correlation values ranged from ,53 to ,68 and were significant at the level of 0.05. has been identified. The Cronbach Alpha internal consistency coefficient value of ,90 was found to have a very high internal consistency. The so-called “Attitude Scale for Teachers 'Teamwork Scale” is considered to be a valid and reliable scale that can be used to measure teachers' attitudes towards teamwork.

Keywords: Team Work, Teacher Attitudes, Scale Development.

ÖĞRETMENLERİN SINIF YÖNETİMİ YETERLİKLERİ İLE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Bahadır GÜLBAHAR

Dr. Öğr. Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
Türkçe ve Sosyal Bilimleri Eğitimi Bölümü

ÖZET

Sınıf yönetiminde yeterlikle kişilik özellikleri arasındaki varsayılan ilişkiyi kısaca ifade etmek gerekirse kişilik özelliklerinin sınıf yönetiminde yeterliği, dolayısıyla sınıf yönetiminde verimlilik ve etkililik düzeyini etkileyebileceği, sınıf yönetiminde yeterliğe bağlı olarak sınıfta, sınıfın atmosferinde ortaya çıkacak olumlu sonuçların öğretmenlerin kişilik özelliklerine olumlu yansıtacağı, onların kişiliklerini geliştireceği iddia edilebilir. Bu iddiadan hareketle öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin algılarıyla kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların önemli olduğu söylenebilir.

Alanyazında, söz konusu ilişkiyi ele alan yeterli sayıda çalışmaya rastlanamıştır. Bu çalışma ile ortaokul öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterlikleri ile kişilik özelliklerine ilişkin algıları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi, kolaylıkla bulunabilen örnekleme yöntemi ile seçilmiş 441 öğretmenden oluşmaktadır. Öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin algılarını saptamak için “Sınıf Yönetimi Yeterlik Ölçeği” ve kişilik özelliklerini belirlemek için “Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi” kullanılmıştır. Araştırmada, Sınıf Yönetimi Yeterlik Ölçeği’nin geneli ile Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi’nin “Duygusal Dengesizlik” alt faktörü arasında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu, Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi’nin diğer alt faktörleri ile arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. Sınıf Yönetimi Yeterlik Ölçeği’nin alt faktörleri ile Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi’nin “Duygusal Dengesizlik” alt faktörü arasında negatif yönlü ilişkiler, Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi’nin diğer alt faktörleri ile aralarında ise pozitif yönlü ilişkiler olduğu ya da herhangi bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmada, öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin algılarının ölçek genelinde ve alt faktörlerin tamamında “çok yüksek düzeyde olduğu”; öğretmenlerin kişilik özelliklerinden duygusal dengesizliğe biraz uygun oldukları; dışa dönüklüğe, deneyime açıklığa, yumuşak başlılığa oldukça uygun oldukları ve sorumluluğa çok uygun oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca “görev yapılan okulun imkânları durumuna ilişkin algı” ve “mesleki yayın takip etme durumu” değişkenlerinin öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin algıları ile kişilik özelliklerine ilişkin algıları arasında anlamlı farklılık yaratan değişkenler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Yönetimi Yeterlikleri, Kişilik Özellikleri, Ortaokul Öğretmenleri.

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN TEACHERS' CLASSROOM MANAGEMENT COMPETENCIES AND PERSONALITY TRAITS

Abstract

To briefly state the relationship between proficiency in classroom management and the personality traits of teachers, it can be stated that the personality traits can affect the level of efficiency and effectiveness in classroom management, the developments that will occur in the classroom and classroom atmosphere due to competence in classroom management will positively reflect the personal traits of teachers and their personalities. Based on this claim, it can be said that studies examining the relationship between teachers' perceptions about classroom management competencies and personality traits are important.

In the literature, there are not enough studies addressing the relationship in question. With this study, it was aimed to determine whether there is a statistically significant relationship between secondary school teachers' perceptions of classroom management competencies and personality traits. The aim of this research is to examine the relationship between teachers' perceptions of classroom management competencies and personality traits. The sample of study consists of 441 secondary school teachers selected by convenience sampling method working in Kırşehir province (a city in Turkey) in the 2019-2020 academic year. "Classroom Management Proficiency Scale" and "Adjectives Based Personality Scale" were used to collect data. In the study, it was found that there was a negative relationship between the overall Class Management Proficiency Scale and the "Neuroticism" sub-factor of the Adjectives Based Personality Scale, and there was a positive significant relationship between the other sub-factors of the Adjectives Based Personality Scale. It was determined that there were negative relations between the sub-factors of the Classroom Management Proficiency Scale and the Adjectives Based Personality Scale's "Neuroticism" sub-factor, and there was positive relationships or not a relationship between the sub-factors of the Classroom Management Proficiency Scale and the other sub-factors of the Adjectives Based Personality Scale. In the research, the perceptions of teachers about classroom management competencies were "at a very high level" across the scale and all sub-factors; teachers are somewhat fit from personality traits to emotional instability; It has been determined that they are very suitable for extroversion, openness, *agreeableness* and very suitable for *conscientiousness*. In addition, it was concluded that the variables of "perception regarding the facilities of the school teachers work at" and "professional publication follow-up status" are variables that make a significant difference between the perceptions of teachers about classroom management competencies and their personality traits.

Keywords: Classroom Management Competencies, Personality Traits, Secondary School Teachers.

ACİL HEKİMLERİ VE BRANŞ HEKİMLERİNİN YAZDIĞI REÇETELERDEKİ İLAÇ ETKİLEŞİMLERİNİN İNCELENMESİ

DRUG-DRUG INTERACTIONS PRESCRIBED BY EMERGENCY PHYSICIANS AND BRANCH DOCTORS

Kasım TURGUT

Dr. Öğr. Üyesi, Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakültesi, Acil Tıp

Giriş-amaç: Kişinin çok sayıda ilacı kullanması olarak tanımlanan polifarmasi, sayı olarak bazı tanımlarda 2 veya daha fazla, başka tanımlarda ise 4 ve daha fazla ilacın aynı anda kullanımını kapsamaktadır. İlerleyen yaşla birlikte diyabet, koroner arter hastalığı ve hipertansiyon gibi kronik problemlerin sayısının artması nedeniyle birden çok branş tarafından ilaç yazılması en önemli sebeptir. Bu çalışmada, dahiliye, kardiyoloji ve acil polikliniklerinde yazılan reçeteler incelenerek ilaç etkileşimleri incelendi.

Yöntem: Önce hastanemiz acil servisine temmuz-aralık 2019 arasında başvuran ve ilaç yazılan 65 yaş üstü hastalar belirlendi. Bu hastaların geçmiş bir yıllık reçeteleri incelenerek dahiliye veya kardiyoloji polikliniklerinde branş hekimlerince raporlu ilaç yazılıp yazılmadığı araştırıldı. Böylece hem poliklinikler hem de acilde reçete düzenlenmiş hastalar belirlendi. Çalışmaya, aynı reçetede 3 ve daha fazla ilaç yazılan hastalar dahil edildi. Sonrasında Drug Interaction Checker- Medscape programı kullanılarak ilaçlar arasında etkileşim varlığı araştırıldı. Etkileşimin varlığı ciddi, orta(yakın takip) ve minör olarak belirlendi. Çalışmada tanımlayıcı istatistiksel yöntem SPSS 17 programı kullanılarak gerçekleştirildi.

Bulgular: Çalışmaya yaş ortalaması 73.5 ve 57% (n:53) si kadın olan toplam 93 hasta dahil edildi. Bu hastalarda branş hekimlerinin yazdığı reçeteler incelendiğinde; 9 hastada 11 ciddi etkileşim, 73 hastada 145 orta etkileşim ve 17 hastada 40 minör etkileşim olduğu, 11 hastada ise etkileşim olmadığı görüldü. Acil hekimlerinin yazdığı reçetelere bakıldığında; hiçbir hastada ciddi etkileşim olmadığı, 21 hastada 21 orta etkileşim, 6 hastada 6 minör etkileşim ve 66 hastada ise etkileşim olmadığı görüldü. İki hekimin reçetelerinde yazdığı ilaçların etkileşimi incelendiğinde ise; 27 hastada 33 farklı ciddi etkileşim, 45 hastada 109 orta etkileşim ve 4 hastada 4 minör etkileşim görülürken, 29 hastada ise etkileşim olmadığı belirlendi. Branş hekimlerinin yazdığı reçetelerde en fazla etkileşimlere sebep olan ilaçlar sırasıyla aspirin (85 etkileşim), B-blokerler (70 etkileşim) ve Anjiyotensin reseptör blokerlerdir (35 etkileşim). Acil hekimlerinin reçetelerinde ise en fazla flurbiprofen (10), ibuprofen (9) ve etodolak (3) etkileşimlere sebep olmuştur. En fazla etkileşimi görülen ilaç-ilaç grupları; branş hekimlerinde aspirin-B bloker (33), acil hekimlerinde NSAID-NSAID (15), iki hekim karşılaştırmasında ise B-bloker- NSAID (28) ve aspirin- NSAID (25) şeklindedir.

Sonuç: Branş hekimlerinin reçetelerinde acil hekimlerine göre daha fazla sayıda ilaç yazıldığı ve daha fazla ilaç etkileşimi olduğu tespit edildi. Ayrıca acil hekiminin yazdığı ilaçlarla branş hekimlerinin yazdığı ilaçlar arasında yüksek oranda ciddi etkileşim olduğu görüldü.

Anahtar kelimeler: İlaç etkileşim, Non-steroid, Polifarmasi

SONLU FARKLAR YÖNTEMİYLE 2 YÖNDE FONKSİYONEL DERECELENDİRİLMİŞ MİKRO KİRİŞLERİN ANALİZİ

Furkan ISIK

Research Assistant, Bozok University

MSc Student, Department of Civil Engineering, Yildiz Technical University

Cagri MOLLAMAHMUTOGLU

Asst. Prof., Yildiz Technical University

ÖZET

İleri teknolojik imalat sanayilerinde, mikro-elektromekanik sistem (MEMS) bileşeni olarak, birçok kullanım alanı bulan mikro kirişlerin yönetici denklemleri ve sınır koşulları, boyut etkisi içermeyen klasik teoriye nispeten karmaşık yapıda olup çoğu durumlarda analitik çözümü olanaksız kılmaktadır. Bundan dolayı sayısal yöntemler ön plana çıkmaktadır. Mikro kiriş konulu literatürde çoğunlukla diferansiyel kuadratur (DQM) ve nispeten sonlu elemanlar yöntemini temel alan çalışmalar bulunmaktayken sonlu farklar temelli çalışmalar yok denecek kadar azdır. Bu çalışma kapsamında, önceden geliştirilmiş olan, 2 yönde (eksen ve yükseklik doğrultuları) fonksiyonel derecelendirilmiş görece kalın kirişler ($L/h \approx 5$) için bir mikro teori, modifiyeli birleşik gerilme teorisi (modified couple stress theory), ele alınarak literatürde bu konuda uygulamasına daha önce rastlanmamış olan sonlu farklar yöntemiyle analiz edilmiştir. Yönetici denklemler ve sınır koşulları Hamilton prensibi doğrultusunda elde edilmiş olup sonlu fark ayrıklaştırması, denklemlerin güçlü formları (strong form) üzerinden yapılmıştır. Görece kiriş kalınlığı literatürde sıkça kullanılan Timoshenko kayma kiriş teorisi ile hesaba katılmıştır. Bu şekilde literatürde ilk defa 2 boyutlu fonksiyonel derecelendirilmiş mikro kirişler için sonlu fark şablonları (stencil) oluşturulmuştur. Kiriş içinde (yönetici denklem takımları için) merkezi ve sınır noktalarında (sınır koşulları için) ileri ve geri yönlü olmak üzere sonlu fark formülasyonları uygulanmıştır. Her sonlu fark grid noktasında çökme, dönme ve boyuna yer değiştirme olmak üzere 3 değişkenin tanımlandığı ayrık yapı, bu doğrultuda geliştirilmiş olan bir yazılımla otomatik olarak elde edilen lineer denklem sistemine dönüştürülmüştür. Denklem sistemi, beklendiği gibi, titreşim ve burkulma durumlarında, lineer cebirin genelleştirilmiş bir özdeğer problemi olarak ortaya çıkmaktadır. Klasik bir özdeğer analizi ile kirişin serbest titreşim frekansları ve burkulma yükleri, mikro yapısal karakteristik uzunluk, fonksiyonel derecelendirme parametreleri ve sınır koşullarına göre elde edilmiştir. Bu bağlamda statik yük altında çökme sonuçlarına da yer verilmiştir. Ayrıca kullanılan sonlu fark grid aralığının sonuçlardaki hassasiyete etkisi incelenmiştir. Nihayetinde elde edilmiş sonuçlar literatürde çok sık kullanılan diferansiyel kuadratur yöntemiyle (DQM) ulaşılan sonuçlarla karşılaştırılmış, bu çerçevede sayısal çözümlerin performansları, avantajları ve dezavantajları irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sonlu Farklar, Fonksiyonel Derecelendirme, Sayısal Çözümleme, DQM.

AMERİKAN HUKUKİ REALİZMİ'NDE HAKİMİN ROLÜ VE NİTELİKLERİ

Osman Nuri GÜVEN

Hakim Adayı, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Çalışmamızda 20. yüzyılın en etkili akımlarından olan Amerikan Hukuki Realizmi akımı çerçevesinde öngörülmüş olan, hakimin rolü ve nitelikleri konusu ele alınmıştır. İlk bölümde akımın ortaya çıkmasında hangi dinamiklerin etkili olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda akımın felsefi temeli olan pragmatizm ve pragmatizmin hukukla bağlantısı açıklanmıştır. Realizmin formalizme olan eleştirileri ve realizm-formalizm gerilimine benzer nitelikteki karşı akımlar incelenmiştir. Ayrıca sosyolojik hukuk teorisi ve İskandinav hukuki realizmi gibi benzer tezlere sahip görüşler de incelemeye alınmıştır. Akımın ortaya çıktığı yıllardaki ABD'deki siyasi ve kültürel iklim de açıklandıktan sonra ilk bölüme son verilmiştir.

Realizm mahkeme ve hakim merkezli bir hukuk teorisi ortaya koymaktadır. Bu nedenle hakimin rolü hususu akımın temel önermelerinden bağımsız bir şekilde açıklanamaz. Çalışmamızın ikinci bölümünde öncelikle realizmin hukuk teorisine ilişkin açıklamalarına yer verilmiştir. Daha sonra akımın temel önermelerinden olan; hukuki belirsizlik, kural şüpheciliği, olgu şüpheciliği, araç olarak hukuk ve yeni hukukun yaratılması kapsamında hakimlerin nasıl bir role sahip oldukları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Hakimin niteliklerini belirleyebilmek için öncelikle nasıl bir eğitimden geçmesi gerektiği ortaya koyulmalıdır. Çalışmanın üçüncü bölümünde öncelikle 19. yüzyılda ABD'de hukuk eğitiminde etkili olan *case method* ve realistler tarafından *case methoda* getirilen eleştiriler ele alınmıştır. Realizme göre hukuk eğitiminin içeriğinde neler olması gerektiği ve bu içeriğin hangi şekillerle aktarılması gerektiği incelenmiştir. Daha sonra Amerikan Hukuki Realizmi'nin ortaya koymuş olduğu perspektiften hakimin hangi niteliklere sahip olması gerektiği açıklanmıştır. Hukukun toplumsal özelliğine, sosyal bilimlerle ilişkisine vurgu yapan realizm, sosyal bilimlere ilgisi olan ve toplumla bağıni koparmamış bir hakim profili çizmektedir.

Çalışmamızın son bölümünde yargı kararları ışığında realizmin öngörmüş olduğu hakimin rolü ve nitelikleri incelenecektir. İlk olarak akımın en önemli temsilcilerinden olan ve uzun yıllar hakimlik yapan, Oliver Wendell Holmes Jr. ve Jerome New Frank'in kararları incelenecektir. Kararlarını verirken bir hakim olarak kendilerini nasıl konumlandıkları ve nasıl yöntemler izledikleri tespit edilecektir. Son olarak da Türk yargı kararları incelenecek ve bu kararlarda realizmin öngördüğü rol ve niteliklerin izleri takip edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Hukuki Realizm, Hakim, Mahkeme

FERMENTE SUCUKLARDA GIDA GÜVENLİĞİ FOOD SAFETY IN FERMENTED SAUSAGES

Zeynep ŞİMŞEK

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

ÖZET

Son yıllarda bilinçlenen tüketici düzeyi ve doğal ürünlere olan talebin artması ile birlikte araştırmalar güvenilir ve geleneksel yöntemler üzerine yoğunlaşmıştır. Geleneksel gıda muhafaza yöntemlerinden birisi olan fermentasyon teknolojisi ile yararlı mikroorganizmalar kullanılarak gıdaların duyuşal özellikleri iyileştirilmekte, bozucu ve patojen mikroorganizmalar kontrol altına alınmakta ve böylece ürün güvenliği sağlanmaktadır. Bu işlem gerçekleştirilirken ortam şartlarının optimize edilmesi ve hijyen sanitasyonun sağlanması kritik derecede önem arz etmektedir. Bu çalışmada fermente sucuk üretiminde karşılaşılan gıda güvenliği sorunları ele alınarak fermente sucukta ürün güvenliği için çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Geleneksel gıda muhafaza yöntemlerinden birisi olan fermentasyonda, çiğ ette ve diğer hammaddelerde bulunan karbonhidratlar parçalanarak laktik asit, alkol, CO₂ gibi ara ürünler oluşmaktadır. Ara ürünler ve laktik asit bakterilerinin ürettiği bakteriyosinler, patojen mikroorganizmalar üzerinde inhibitör etki göstermektedir. Fermentasyon tekniği ile toksikolojik riskler azaltılmakla birlikte gıda güvenliğinin istenen düzeyde sağlanabilmesi için bazı noktalara dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu noktada önem sunan starter kültür olarak kullanılan laktik asit bakterilerinin gıdaların duyuşal özelliklerini iyileştirdiği, zararlı mikroorganizma gelişimini sınırlandırdığı ve raf ömrünü uzattığı bilinmekle beraber fermentasyon işleminin gerçekleştirilmesi sırasındaki bir ihmal gıda güvenliği riski oluşturmaktadır. Biyolojik olarak güvenilirliğin sağlanmasında, üretimde kullanılan katkı maddeleri, ekipmanlar, ortam şartları, çalışanlar, depolama, tüketim zinciri gibi birçok parametre ön plana çıkmaktadır. Fermente et ürünlerinin üretim sürecine geçmeden önce seçilecek hammaddelerden etin kaynağının güvenilir ve sağlıklı olması, dolayısıyla tüketilen yem kaynağının güvenilir olması beklenmekte, üretimin hijyen ve sanitasyon kurallarına uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Kullanılan katkı maddelerinden tuz, su aktivitesini azaltarak patojenlerin inhibisyonunu sağlarken düzeyi ayarlanamadığında bakteriyosinlerin aktivitesini yavaşlatabilmektedir. Önemli parametrelerden bir diğeri pH değerleri olup sucukta renk, yapı, lezzet ve dayanıklılık özelliklerine katkı sağlamakta, uygun aralıkta pH değerleri yakalanmadığında üründe tehlike oluşmaktadır. Tüm bu özelliklerin optimizasyonu uygun starter kültürlerin seçimi ve gıda güvenliği ilkelerinin uygulanması ile sağlanabilmektedir. Sonuç olarak fizikokimyasal ve biyolojik tehlikelerin kontrol edilmesi, üretimden tüketime kadar olan tüm zincirde tehlike analizi ve kritik kontrol noktalarının belirlenmesi, iyi üretim uygulamalarının yerine getirilmesi, kalite standartlarına uygun olarak üretim yapmayan işletmelerin kontrol altına alınması, gerekli düzenlemelerle bu işletmelerin modern üretime geçişinin sağlanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bakteriler, fermente sucuk, hijyen.

Abstract

In recent years, with increasing conscious consumer level and demand for natural products, research has focused on reliable and traditional methods. By fermentation technology, traditional food preservation methods, sensory properties of foods are improved by using beneficial microorganisms, control of disruptive and pathogenic microorganisms and thus product safety is ensured. When performing this process, optimizing medium conditions and ensuring hygiene sanitation is critical. In this study, food safety problems encountered in the production of fermented sausage are addressed and various suggestions are made for product safety in fermented sausage. In fermentation process, breaks down the carbohydrates found in raw meat, other materials and produce lactic acid, alcohol and CO₂. Intermediates and bacteriocins have inhibitory effect on pathogenics. Although fermentation technique reduces toxicological risks, certain points need to be taken in order to ensure food safety at desired level. Although it is known that lactic acid bacteria used as starter cultures improve the sensory properties of foods, limit development of harmful microorganisms and prolong the shelf life, an omission during fermentation process poses food safety risk. Many parameters such as additives, equipment, environmental conditions, employees, storage, consumption chain come to the forefront in ensuring biological reliability. Before starting the production process of fermented meat products, it is expected that the source of meat from the raw materials to be selected is reliable and healthy, so the consumed feed source will be reliable, and the production must be carried out in accordance with hygiene and sanitation rules. Salt, other used raw material can inhibit activity of pathogens by decreasing water activity, but can slow down activity of bacteriocins when level cannot be adjusted. Another important parameter is the pH value of sausage which contributes to the color, structure, flavor and durability characteristics, if the pH values are not reached within the appropriate range, there is a danger in the product. Optimization of all these features can be achieved by selecting appropriate starter cultures and applying food safety principles. Consequently, it is necessary to control physicochemical and biological hazards, hazard analysis and critical control points in the entire chain from production to consumption, fulfillment of good production practices, control of enterprises that don not produce in accordance with quality standards, and transition to modern production with the necessary regulations.

Keywords: Bacteria, fermented sucuk, hygiene.

EVALUATION OF PLANT DISTRIBUTION REGULARITY IN SOWING WITH DIFFERENT GUIDANCE SYSTEMS BY GPS, GIS AND VORONOI POLYGONS*

Nurettin KAYAHAN¹

Taner USTUNTAS²

Cevat AYDIN¹

¹ Selçuk University Department of Agricultural Machineries and Technologies Engineering

² Kocaeli University, Department of Geomatics Engineering

ABSTRACT

In this study, sowing was carried out with 3 different methods: operator, GPS and automatic control. The optimum nutrient areas required for each plant were evaluated using voronoi polygons. Voronoi polygons were used to obtain nutrient areas. Voronoi polygons were used to obtain living spaces. The plant coordinates taken with CORS-RTK GPS were loaded into the CBS program and the voronoi polygon for each plant was obtained. Comparison of nutrient areas was made with shape coefficients calculated using polygon area and perimeter values. Shape coefficient was 0.731 in operator controlled application, 0.746 in GPS controlled application and 0.715 in automatic control application. Compared to operator controlled application, shape coefficients were found to be 2 % more in GPS-controlled application and 2 % less in automatic-controlled application. Although the shape coefficients are relatively less in the automated controlled system, it can be seen that better results can be obtained in terms of field success due to the advantages such as low workload on the operator, ease of application at night and improvements in time utilization coefficient. As a result of the statistical analysis, it has been found that there is no difference between the applications and can be used interchangeably. As a result, when the systems are compared with each other, it is seen that the automatic controlled application is more successful.

Keywords: RTK, Voronoi, CBS, GPS

*This study is summarized from the Ph.D Thesis of Nurettin KAYAHAN supported by BAP Coordinatorship of Selçuk University, Konya, Turkey (Project No. 18101005)

SEMERCİLİK; İNCESU'DA BİR SEMER USTASI YUSUF KOCATAŞ**Öğr. Gör. Dr. Bengütay HAYIRSEVER**

Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

Öğr. Gör. Uğur AYDIN

Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölümü

ÖZET

İnsanoğlunun geçmişten günümüze kadar süregelen ve gayesi hayatını idame ettirebilmek için olan çabası, yaşadığı coğrafya ve zamana uyumlu olarak, kültürel özellikler ve ihtiyaçlar doğrultusunda şekillenmektedir. Gelişmekte olan teknoloji ile beraber toplum, toplumların üretim ihtiyacı ve tüketim kültürü, meslek dalları zorunlu olarak değişim göstermektedir. Bu teknolojik koşullara ayak uyduramayan geleneksel sanatlar ve zanaatkarlar hızla yok olmaktadır.

Semer, geçmişte pek çok insanın kullandığı günlük bir eşya, aynı zamanda kültürümüzü yansıtan geleneksel bir malzeme; Semer ustaları da bir meslek dalı olmasının yanı sıra birer kültür taşıyıcıları ve üreticileridir.

Bu araştırmanın amacı; kaybolmaya yüz tutmuş kültürel değerlerimizden biri olan Semercilik zanaatının ele alınması, bu zanaatın ayrıntılarıyla anlatılması ve bildiriye konu olan semer ustasının ve çalışmalarının kültürel miras olarak kayıt altına alınmasıdır.

Bu bildiride Semer ve Semerciliğin tarihi yolculuğu ve insanoğlunun hayatındaki yeri, işlevi, teknolojiye yenik düşen semercilik ve hala üretim yapmakta olan Semer ustası Yusuf Kocataş ve yapmış olduğu semerleri anlatılacaktır. Aynı zamanda ustanın şahsında bu mesleği icra eden semer ustalarının karşılaştıkları sorunlar anlatılıp çözüm önerileri sunulacaktır.

Anahtar kelimeler; Semer, Semercilik, Zanaat, Zanaatkâr, Kültürel Değer

**PÜLÜMÜR VADİSİ'NDEN (TÜRKİYE) KAYDEDİLEN BAZI STIGMAEUS
TÜRLERİNDE (ACARI: STIGMAEIDAE) GÖRÜLEN VARYASYONLAR ÜZERİNE**

Salih DOĞAN

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Erzincan,
Türkiye

Sibel DOĞAN

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi
Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Erzincan, Türkiye

Özet

Pülümür Vadisi'nden (Tunceli) toplanan akar (Acari) örnekleri içerisinde *Stigmaeus* (Stigmaeidae) cinsine ait türler incelenmiştir; *Stigmaeus devlethanensis* Akyol ve Koç, *S. erzincanus* Doğan, Bingül, Dilkaraoğlu ve Fan, *Stigmaeus fidelis* Kuznetsov, *S. livschitzi* Kuznetsov ve *S. longipilis* (Canestrini) türlerinde bazı morfolojik varyasyonlara rastlanmıştır. İncelenen bir *Stigmaeus fidelis* örneğinin sağ tarafında bir aggenital kılın eksik olduğu, bir *S. longipilis* örneğinde ag_1 kıl çiftlerinden birinin plak, diğerinin çizgili integüment üzerinde bulunduğu gözlenmiştir. *S. erzincanus* örneklerinden üçünde aggenital kılların sayısı ve bir örnekte bu kılların konumu ile ilgili varyasyonlar saptanmıştır. *Stigmaeus devlethanensis*'in bir örneğinde d_1 kılların konumunda, altı örneğinde aggenital kılların sayı ve konumlarında varyasyonlar belirlenmiştir. Çalışmada varyasyon gösteren karakterlerin özgün fotoğraflarına yer verilmiş ayrıca türlerin habitat bilgileri ve dünyadaki yayılışları üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akar, Anormallik, Stigmaeidae, Varyasyon.

Teşekkür: Bu çalışma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 118Z469 numaralı proje ile desteklenmiştir. Desteklerinden ötürü ilgili kuruma teşekkür ederiz.

TÜRKİYE’DE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİNDE SOSYOBİLİMSEL KONULARDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN TEMATİK ANALİZİ

Gülşah ZERMAN KEPCEOĞLU

Kastamonu Üniversitesi

Murat PEKTAŞ

Kastamonu Üniversitesi

ÖZET

Hem sosyal hem de bilimsel faktörleri içeren ve toplumlarda çelişkili fikirler yaratabilen; muhakeme yoluyla farklı çözümleri olan, kesin doğru bir sonuca ulaşamayan, açık uçlu problemler içeren konulara sosyobilimsel konular denilmektedir. Sosyobilimsel konular kavramsal ve yöntemsel olarak da tartışmalı konulardır; ancak her zaman bilim ile toplumun birbirinden aykırı düşüncelere sahip olduğu düşünülmemelidir. Türkiye’de 2013 yılından itibaren revize edilmiş fen bilimleri programlarına sosyobilimsel konular dahil edilmiştir. Fen bilimleri programına dahil edilmesindeki amaç öğrencilerin bilim ve teknoloji ile ilgili sosyobilimsel problemlerin çözümüne yönelik bilimsel ve ahlaki muhakeme becerilerinin gelişimini desteklemektir. Mevcut çalışmada Türkiye’de hazırlanan sosyobilimsel konuların ele alındığı lisansüstü tez çalışmaları incelenmesi hedeflenmiştir. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Sonuç olarak 56 yüksek lisans tezi ve 23 doktora tezine ulaşılmıştır. Fen bilimleri eğitiminde sosyo-bilimsel konular üzerine ilk defa Türkiye’de 2008 yılında çalışmalara başlanmıştır. Tezlerde yoğunlukla çalışılan örneklem türünün öğretmen adayları olduğu dikkati çekerken, lise öğrencileri ile yapılan çalışmalar son derece yetersiz bir düzeyde kalmıştır. Ayrıca öğretimin temel bileşenlerinden olan öğretmenler ile yapılan çalışmalarda %16.4 oranında kalmıştır. Ayrıca sosyo-bilimsel konulara genel bakış konusu da tezlerde en yoğun olarak incelenen başlıktır. Dünyada sosyo-bilimsel konuların çalışılmaya başlanmasını sağlayan genom projesine ülkemizde sadece 2 lisans üstü çalışmasında değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyobilimsel konular; tematik analiz; fen eğitimi

THEMATIC ANALYSIS OF THE GRADUATE STUDIES IN SCIENCE EDUCATION ABOUT SOCIO-SCIENTIFIC ISSUES

The subjects that have different solutions by reasoning, cannot reach a definite correct conclusion, and open-ended problems are called socioscientific issues. The aim of inclusion in the science curriculum is to support the development of scientific and moral reasoning skills of students towards the solution of sociological problems related to science and technology. In this research, document analysis, which is one of the qualitative research methods, was used. As a result, 56 master's theses and 23 doctoral theses were reached. For the first time on socio-scientific issues in science education in Turkey was released in 2008. Especially doctorate studies have been accelerated since 2014. While it is noteworthy that the type of sampling studied in the theses is prospective teachers, the studies with high school students have been insufficient. In addition, it remained at 16.4% in studies with teachers, one of the basic components of teaching. Considering that there is a very wide perspective of socio-scientific issues, 24 topics were identified in the theses examined. The genome project, which enables the study of socio-scientific issues in the world, was mentioned only in 2 postgraduate studies in our country.

Keywords: thematic analysis; socioscientific issues; science education

UÇAK BAKIM ALANINDA KALİTE YÖNETİMİNİN ÖNEMİ
THE IMPORTANCE OF QUALITY MANAGEMENT IN AIRCRAFT
MAINTENANCE

Ozan ÖZTÜRK

Öğr. Gör. Ozan ÖZTÜRK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Figen KÖKLÜ

Arş. Gör. Figen Köklü, Erciyes Üniversitesi

Dilek CAN

Öğr. Gör. Dilek CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

ÖZET

Havacılığın tanımını yapacak olursak, insanlar tarafından uçmak için gerekli olan makineleri tasarlamak, üretmek, üretilmiş hava taşıtlarını operasyonlarda kullanmak, bakımlarını yapmak ve uçuşa elverişli halde muhafaza etmek demektir. Daha genel bir tanım yapılırsa, kısaca havacılık terimi, hava taşıtı ile ilgili olan tüm faaliyetleri, endüstrileri, kuruluşları ve kurumları içerisinde barındırmaktadır. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere hava aracının bakımı havacılığın bir parçası olmaktadır. hava aracı bakımı, bir hava aracının veya parçasının yenilenmesi, tamiri, muayenesi, üzerinde değişiklik yapılması, arızasının giderilmesi anlamına gelse de kısaca üretildiği anda ki performansına getirilmesi demektir. Uluslararası standartlarda bakım hava araçları için hayati önem teşkil etmektedir. Havacılık sektöründe diğer sektörlerle nazaran çok daha fazla kurallar bulunmaktadır. Havacılık sektöründe kalite sistemini oluşturan ulusal ve uluslararası kalite otoriteleri denince akla Uluslararası Sivil Havacılık otoritesi (ICAO), Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (IATA), Uluslararası Standartlar Teşkilâtı (ISO), Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı (EASA), Federal Havacılık İdaresi (FAA) ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (SHGM) gelmektedir. Tüm bu otoriteler daha güvenli bakım yapılması için kalite standartlarını her geçen gün geliştirmektedirler. Bu sebeple kalite yönetimi son derece büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada kalite kavramı ve hava aracı bakım işletmelerinden nasıl uygulandığı ve standartlaştırıldığı açıklanmaya çalışılmıştır. Hava aracı bakım alanında yürütülen kuralların incelenmesiyle kalite yönetiminin önemi izah edilmiştir. Ulusal ve uluslararası yetkili kuruluşların yayınladığı standartlar çerçevesinde bakım ortamında kalite standardizasyonunun emniyeti ve güvenliği koruduğu açıkça görülmektedir. Tüm bunlar hava aracı bakım kuruluşunda kalite yönetim sistemi oluşturmaya gerekliliğini, ayrıca kalite ile güvenlik ve emniyet sözcüklerinin ayrılmaz olduğunu göstermektedir. Bütün bunlara ek olarak kalite yönetimi bir hava aracı için düzenlenecek olan uçuşa elverişlilik sertifikasına giden yolda ilk adımdır. Yapılan bu çalışma kalite yönetiminin uçak bakımı için önemini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Uçak Bakımı, Kalite Yönetimi, Kalite, Uçuşa Elverişlilik

USÛLU'D-DÎN GELENEĞİNDE HADİS KULLANIMI**-Seyyid Şerif el-Curcânî'nin *Şerhu'l-Mevâkıf* Adlı Eseri Özelinde-****USE OF HADITH IN USÛLU-RELIGIOUS TRADITION****-In the Special of *Şerhu'l-Mevâkıf* by Sayyid Şerif el-Curcânî-****Arş. Gör. Hayrullah ENGİN**

Hakkâri Ü. İlahiyat Fakültesi

Arş. Gör. Dr. Rıdvan KALAÇ

Van YYÜ İlahiyat Fakültesi

ÖZET

Daha ziyade kesin deliller ve özellikle belli bir dönemden sonra felsefenin argümanları üzerine temellendirilen kelimeler ilminde, sübut ve delalet bakımından bir takım problemler içeren hadisler de kullanılmıştır. Esasında teoride hadis ilmi açısından sağlam prensiplere sahip olan bu ilmin pratikteki durumunu anlamak için en iyi yolu usûlu'd-dine (kelam) ait eserlerin incelenmesidir. Bu anlamda durumu daha yakından görmek ve teori ile uygulamayı mukayese etmek amacıyla el-Curcânî'ye (ö. 816/1413) ait *Şerhu'l-mevâkıf* isimli eseri ele aldık. Hicri IX. asrın dil ve fıkıh âlimlerinden olan Seyyid Şerif el-Curcânî, aynı zamanda kelâm ilminin de bu asırdaki önemli simalarındandır. Öyle ki şerh olarak yazdığı birçok eseri asıl metinlermiş gibi kabul görmüştür. Bu eserlerinden bir tanesi de Adududdîn el-Îcî'ye (ö. 756/1355) ait olan *el-Mevâkıf* isimli esere yazdığı şerh'tir. Bu şerh, *el-Mevâkıf* isimli esere yapılmış olan şerhlerin en meşhurdur. Eser, İslam beldelerinin tümünde ilgi gördüğü gibi özellikle Osmanlı Devleti âlimleri arasında da büyük bir övgü ve ilgiye mazhar olmuş ve yıllarca ders kitabı olarak okutulmuştur. Altı mevkıftan oluşan eserin son mevkıfı '*Sem'ıyyât*' bölümünden oluşmaktadır ki eserin esas üzerinde durduğumuz kısmı da bu bölümdür. Zira eserin bu bölümünde müellif çokça rivayet zikretmekte; geri kalan bölümlerinde ise rivayetlere nadiren başvurmuştur. Çalışmada el-Curcânî'nin *Şerhu'l-mevâkıf*'i özelinde mütevelliminin, ne tür rivayetler kullandıkları ve hangi kaynaklardan beslendikleri; dolayısıyla rivayet anlayışları, hadisleri bakışları ve bu konuda bir usûllerinin olup olmadığı, mütevatir rivayetleri nasıl kullandıkları, mütevatir olarak kullandıkları hadislerin mütevatir kavramının tanımına ve şartlarına ne kadar uyduğu, eserlerinde isnad ve kaynak gösteriminin ne sıklıkta olduğu gibi hususlar sorgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hadîs, Ahad Haber, Mütevatir, el-Curcânî, *Şerhu'l-mevâkıf*, Kelâm.**Abstract**

Rather, certain hadiths and especially hadiths containing a number of problems in terms of subtitles and signs were used in the science of theology based on the arguments of philosophy after a certain period. In fact, the best way to understand the practical status of this science, which has good principles in terms of the hadith science in theory, is to examine the works of the method. In this sense, in order to see the situation more closely and compare theory and practice, we have discussed the work named *Şerhu'l-mevâkıf* by al-Curcânî (d. 816/1413). Hijri IX. Seyyid Şerif al-Curcânî, who is one of the language and fiqh scholars of the century, is also one of the important figures of theology in this century. Indeed, many of his works, which he wrote as commentary, were accepted as original texts. One of these works is the commentary

written by Adududdin in the work named al-Mevâkîf, which belongs to al-Îcî (d. 756/1355). This commentary is the most famous of the commentaries made to the work called al-Mevâkîf. The work attracted great praise and interest, especially among the scholars of the Ottoman State, as it attracted attention in all Islamic towns and was taught as a textbook for years. The last position of the work, which consists of six deposits, consists of the 'Sem'iyiyât' section, which is the part we focus on. Because in this part of the work, the author mentions a lot of narration; In the rest, he rarely applies to narrations. In the study, the kind of narrations that al-Curcani's rhetoric, in particular with the commentary of Şerhu'l-Mevkif, were used and from which sources they fed; Consequently, issues such as their understanding of narration, their view of the hadiths, and whether they have a method in this regard, how they use the modest narrations, how often the hadiths they use as a composer comply with the definition and conditions of the concept of the modest, and how often the isnad and resource representation in their works are questioned.

Keywords: Hadith, Ahad News, Mutawatir, el-Curcânî, *Şerhu'l-mevâkîf*, Kalâm.